

Bestemmingsplan Buitengebied

Roosendaal - Nispen

Passende beoordeling in het kader van de Natuur-
beschermingswet 1998, artikel 19j

projectnummer 256431
revisie 1.0
Februari 2013

Opdrachtgever

Gemeente Roosendaal
Afdeling Ontwikkeling ruimte
T.a.v. de heer R. Kools
Postbus 5000
4700 KA Roosendaal

datum vrijgave

februari 2013

beschrijving revisie 1.0

definitief

goedkeuring

R. van den
Heerik

vrijgave

ir. H.A.M. van
de wetering

Colofon

(Tekst)Bijdragen:

Jan van Belle
Reinier van Dijk
Ronald van de Heerik
Christel Schellingen
Robbert Wolf

Datum van uitgave:

Februari 2013

Contactadres:

Beneluxweg 7
4904 SJ Oosterhout
Postbus 40
4900 AA Oosterhout

Copyright © 2013

Ingenieursbureau Oranjewoud

Niets uit deze uitgave mag worden vereenvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Inhoud

blz.

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding.....	3
1.2	Doel en vraagstelling.....	3
1.3	Hoe om te gaan met nieuwe gegevens gedurende de procedure van het bestemmingsplan?4	
1.4	5	
2	Het voorgenomen Bestemmingsplan Buitengebied	5
2.1	Beschrijving plangebied	5
2.2	Uitgangspunten voor het voorgenomen bestemmingsplan.....	6
3	Natura 2000-gebieden.....	8
3.1	Te beschouwen Natura 2000-gebieden	8
3.2	Brabantse Wal	9
3.2.1	<i>Begrenzing</i>	9
3.2.2	<i>Globale beschrijving</i>	10
3.2.3	<i>Instandhoudingsdoelstellingen</i>	10
3.2.4	<i>Beschermd natuurmonument</i>	11
3.3	Kalmthoutse Heide	11
3.3.1	<i>Begrenzing</i>	11
3.3.2	<i>Globale beschrijving</i>	12
3.3.3	<i>Instandhoudingsdoelstellingen</i>	12
3.4	De Maatjes, Wuustwezelheide en Groot Schietveld.....	13
3.4.1	<i>Begrenzing</i>	13
3.4.2	<i>Globale beschrijving</i>	13
3.4.3	<i>Instandhoudingsdoelstellingen</i>	14
4	Selectie van effecten voor nadere uitwerking (voortoets)	16
4.1	Agrarische activiteiten	16
4.1.1	<i>Oppervlakteverlies en versnippering</i>	16
4.1.2	<i>Verstoring</i>	16
4.1.3	<i>Verontreiniging</i>	16
4.1.4	<i>Verdroging</i>	17
4.1.5	<i>Bewuste verandering van soorten</i>	17
4.1.6	<i>Verzuring en vermesting via de lucht</i>	17
4.2	Ontwikkelingsmogelijkheden recreatie	27
4.3	Overige ontwikkelingsmogelijkheden	27
4.4	Conclusie relevante effecten.....	27
5	Nadere beschouwing stikstofdepositie	28
5.1	Uitgangspunten	28
5.2	Scenario's.....	28
5.2.1	<i>Huidige situatie</i>	28
5.2.2	<i>Maximale mogelijkheden</i>	29
5.3	Resultaten van de scenariostudie naar stikstofdepositie	29
5.4	Ecologische gevolgen Brabantse Wal	30
5.5	Ecologische gevolgen Kalmthoutse Heide	31
5.6	Cumulatie	32

6	Conclusies en aanbevelingen	34
6.1	Natura 2000-gebied Brabantse Wal	34
6.2	Natura 2000-gebied Kalmthoutse Heide	35
6.3	Kanttelingen.....	36
7	Literatuur	38

Bijlagen

- Bijlage 1:** Nota van Uitgangspunten bestemmingsplan Buitengebied Roosendaal - Nispen
(Gemeente Roosendaal)
- Bijlage 2:** Uitwerking uitgangspunten rekenmodel stikstofdepositie
- Bijlage 3:** Achtergrondwaarden stikstofdepositie in 2011, 2020 en 2030
- Bijlage 4:** Berekende waarden stikstofdepositie als gevolg van het bestemmingsplan
- Bijlage 5:** Berekende waarden stikstofdepositie als gevolg van het bestemmingsplan in cumulatie
met het bestemmingsplan buitengebied Wouw

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Roosendaal ontwikkelt een bestemmingsplan voor het buitengebied Roosendaal - Nispen.

Voor het bestemmingsplan Buitengebied Roosendaal - Nispen is een nota van uitgangspunten vastgesteld (zie bijlage 1).

Nabij het plangebied liggen een aantal Natura 2000-gebieden. In een Voortoets (Oranjewoud, juli 2012) is geconstateerd dat als gevolg van de ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt, significant negatieve effecten niet uitgesloten kunnen worden. Dit betreft de onderdelen veehouderij, biovergisting en glastuinbouw.

1.2 Doel en vraagstelling

Omdat in de gemeente en in de directe omgeving een aantal Vogel- en Habitatrichtlijngebieden (Natura 2000-gebieden) ligt en significant negatieve effecten niet bij voorbaat uit te sluiten zijn, moet op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 voor het bestemmingsplan een passende beoordeling worden uitgevoerd. Dit volgt uit artikel 19j van de Natuurbeschermingswet 1998, en de daaraan gerelateerde artikelen (zie kader).

Het doel van deze passende beoordeling is: *het in beeld brengen of het bestemmingsplan Buitengebied Roosendaal-Nispen negatieve effecten heeft of kan hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied van het bestemmingsplan.* En of deze negatieve effecten significant zijn.

Natuurbeschermingswet, 1998, Artikel 19j

1. Een bestuursorgaan houdt bij het nemen van een besluit tot het vaststellen van een plan dat, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, met uitzondering van de doelstellingen, bedoeld in artikel 10a, derde lid, voor een Natura 2000-gebied, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen, ongeacht de beperkingen die terzake in het wettelijk voorschrift waarop het berust, zijn gesteld, rekening
  - a. met de gevolgen die het plan kan hebben voor het gebied, en
  - b. met het op grond van artikel 19a of artikel 19b voor dat gebied vastgestelde beheerplan voor zover dat betrekking heeft op de instandhoudingsdoelstelling, met uitzondering van de doelstellingen, bedoeld in artikel 10a, derde lid.
2. Voor plannen als bedoeld in het eerste lid, die niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van een Natura 2000-gebied maar die afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kunnen hebben voor het desbetreffende gebied, maakt het bestuursorgaan alvorens het plan vast te stellen een passende beoordeling van de gevolgen voor het gebied waarbij rekening wordt gehouden met de instandhoudingsdoelstelling, met uitzondering van de doelstellingen, bedoeld in artikel 10a, derde lid, van dat gebied.
3. In de gevallen, bedoeld in het tweede lid, wordt het besluit, bedoeld in het eerste lid, alleen genomen indien is voldaan aan de voorwaarden, genoemd in de artikelen 19g en 19h.
4. De passende beoordeling van deze plannen maakt deel uit van de ter zake van die plannen voorgeschreven milieueffectrapportage.
5. De verplichting tot het maken van een passende beoordeling bij de voorbereiding van een plan als bedoeld in het tweede lid geldt niet in gevallen waarin het plan een herhaling of voortzetting is van een plan of project ten aanzien waarvan reeds eerder een passende beoordeling is gemaakt, voor zover de passende beoordeling redelijkerwijs geen nieuwe gegevens en inzichten kan opleveren omtrent de significante gevolgen van dat plan.
6. Het eerste tot en met derde lid en het vijfde lid zijn van overeenkomstige toepassing op projectbesluiten als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, onderdeel f, van de Wet ruimtelijke ordening.

In de passende beoordeling wordt de volgende vraag beantwoord:

Kunnen de ontwikkelingen die het voorgenomen bestemmingsplan mogelijk maakt, gelet op de instandhoudingsdoelstelling voor de relevante Natura 2000-gebieden, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de

habitats van soorten in die gebieden verslechteren of een significant verstorend effect hebben op de soorten waarvoor de gebieden zijn aangewezen?

Het is vervolgens aan de gemeente om te bepalen, hoe deze gevolgen in acht kunnen worden genomen. De passende beoordeling kan hiervoor wel suggesties doen.

Deze passende beoordeling is ingedeeld in twee onderdelen. In eerste instantie (hoofdstuk 4) wordt nagegaan of activiteiten waarop het bestemmingsplan zich richt negatieve gevolgen kunnen hebben voor de instandhoudingsdoelstelling van natuurgebieden binnen en in de omgeving van het plangebied van het bestemmingsplan Roosendaal-Nispen. Dit onderdeel komt grotendeels overeen met de reeds uitgevoerde Voortoets. Vervolgens (hoofdstuk 5) wordt ingezoomd op het onderdeel stikstofdepositie, aangezien dat onderdeel in deze situatie de meeste impact heeft en de meeste aandacht verdient. Daarbij wordt ook ingegaan op de vraag of de gevolgen als significant moeten worden beschouwd.

Vogel- en Habitatrichtlijn, Natura 2000

De Europese Vogelrichtlijn (vastgesteld in 1979) heeft tot doel alle in het wild levende vogelsoorten, hun eieren, nesten en leefgebieden en de bescherming van trekvogels wat hun broed-, rui- en overwinteringgebieden betreft en rustplaatsen in hun trekzones. De richtlijn kent twee sporen: algemeen geldende regels voor de bescherming van de soorten, die overal van toepassing zijn en de instelling (door de lidstaten) van speciale beschermingszones (de 'Vogelrichtlijngebieden') voor vogelsoorten die bijzonder kwetsbaar zijn. Na 1979 is de richtlijn nog diverse malen aangepast, maar hij is nog altijd van kracht.

In 1992 werd de Vogelrichtlijn aangevuld met de Habitatrichtlijn. De Habitatrichtlijn draagt bij aan het waarborgen van de biologische diversiteit door het in stand houden van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna. Van zowel typen habitats als van soorten dieren en planten zijn lijsten opgesteld die in het kader van de richtlijn beschermd dienen te worden. Ook in deze richtlijn kunnen de genoemde sporen worden onderscheiden: enerzijds de algemene bescherming van bepaalde soorten, anderzijds de aanwijzing van speciale beschermingszones (de 'Habitatrichtlijngebieden').

De speciale beschermingszones vormen samen een samenhangend Europees netwerk van natuurgebieden, dit netwerk wordt aangeduid als Natura 2000. Gezamenlijk vormen deze gebieden de hoeksteen voor behoud en herstel van biodiversiteit.

In Nederland zijn de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn vertaald in de Flora- en faunawet (voor de soortbescherming) en in de Natuurbeschermingswet 1998 (voor de bescherming van de Natura 2000-gebieden).

De aanwijzing van de vogelrichtlijngebieden is in het algemeen definitief. Voor de meeste Habitatrichtlijngebieden zijn de definitieve aanwijzingen nog niet tot stand gekomen. De bepalingen in de Natuurbeschermingswet 1998 omtrent het uitvoeren van een passende beoordeling zijn voor zowel de definitief als de niet definitief aangewezen gebieden van toepassing. De voorliggende Passende beoordeling is gebaseerd op de Ontwerp Aanwijzingsbesluiten van de betreffende gebieden.

1.3 Hoe om te gaan met nieuwe gegevens gedurende de procedure van het bestemmingsplan?

Het tot stand komen van een nieuw bestemmingsplan is een tijdrovend proces. Er bestaat altijd een risico dat er gedurende het proces nieuwe informatie beschikbaar komt.

De analyse in onderhavige passende beoordeling is uitgevoerd op basis uitgangspunten en gegevens die eind 2012 beschikbaar waren. Het is niet ondenkbaar dat richting vaststelling van het ontwerp bestemmingsplan er veranderingen optreden in de uitgangspunten van het bestemmingsplan dan wel er nieuwe ecologische informatie beschikbaar komt.

Indien blijkt dat de passende beoordeling aangepast dient te worden zullen deze nieuwe inzichten worden verwerkt in het ontwerp bestemmingsplan. Er zal geen aanpassing plaatsvinden van de passende beoordeling te behoeve van de publicatie van het voorontwerp bestemmingsplan.

1.4

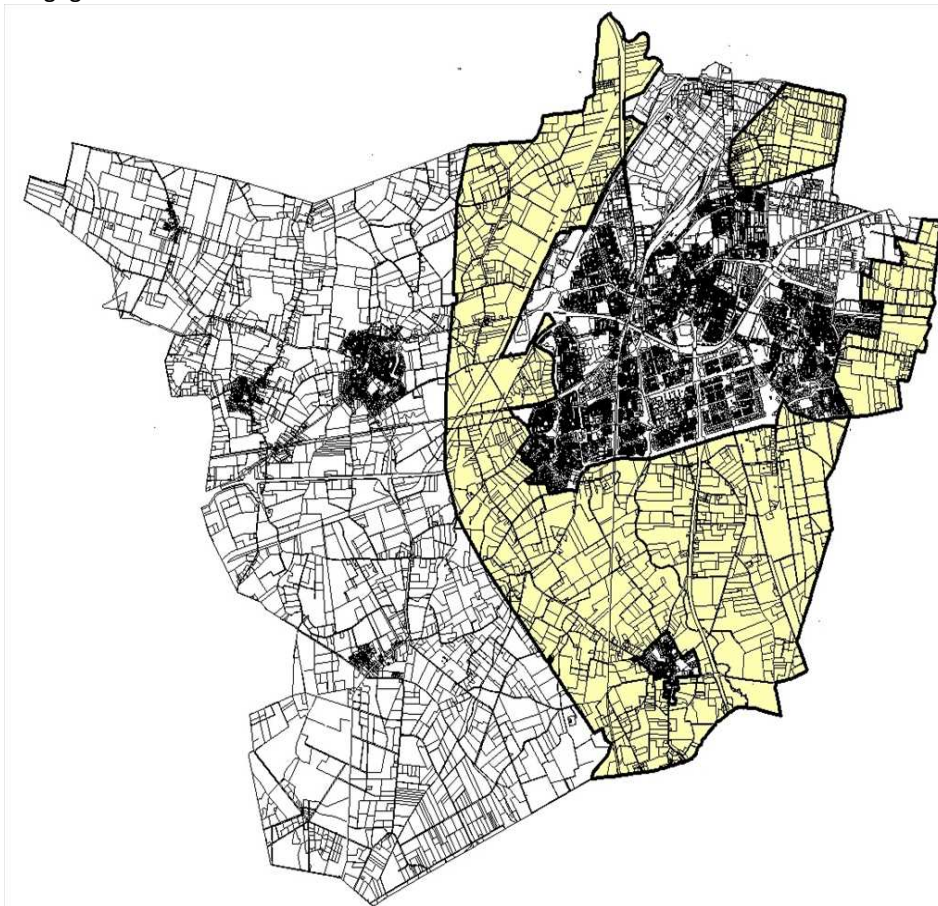
2 Het voorgenomen Bestemmingsplan Buitengebied

2.1 Beschrijving plangebied

De gemeente Roosendaal ligt in de provincie Noord-Brabant. Het plangebied omvat het buitengebied. Het plangebied Buitengebied Roosendaal - Nispen is als volgt begrensd:

- in het noorden wordt het plangebied begrensd door de gemeentegrens met de gemeente Halderberge. Tevens sluit het plan aan op de huidige bestemmingsplannen van Borchwerf II en Recreatiepark De Stok;
- aan de westzijde loopt de plangrens vanaf het bestaande stedelijke gebied tot aan de grens van de voormalige gemeente Wouw (en sluit hiermee aan op het bestemmingsplan Buitengebied Wouw);
- in het zuiden wordt het plangebied begrensd door de gemeentegrens/rijksgrens met de Belgische gemeente Essen;
- aan de oostzijde loopt de plangrens vanaf het bestaande stedelijke gebied tot aan de gemeentegrens met de gemeente Rucphen.

In figuur 2.1 is de ligging van het plangebied van het bestemmingsplan Buitengebied Roosendaal-Nispen aangegeven.

Figuur 2.1: Plangebied bestemmingsplan Buitengebied Roosendaal - Nispen

De kern Nispen maakt geen deel uit van het plangebied. Dit geldt ook voor de golfbaan Heideburgh, die deels op Roosendaals, deels op Rucphens grondgebied zal worden gerealiseerd. Ook de nieuwe ontwikkeling "Landgoed Ottermeer" vormt geen onderdeel van het plangebied. Het gebied De Stok fase 2 en 2A wordt geregeld in een apart bestemmingsplan en maakt dus evenmin onderdeel uit van het plangebied

Buitengebied Roosendaal-Nispen. Het betreft het gebied waar het Factory Outlet Center Rosada is gesitueerd, alsmede de gronden ten zuiden van de Wouwbaan ingeklemd tussen Rijksweg en buisleidingenstraat, waar een volkstuintencomplex, een -inmiddels leegstaand- tuincentrum en een compensatiebos zijn gerealiseerd.

2.2 Uitgangspunten voor het voorgenomen bestemmingsplan

Het voorgenomen bestemmingsplan zal het ruimtelijk kader bieden voor diverse functies en hun ontwikkelingsmogelijkheden. Hieronder worden de voor de passende beoordeling relevante uitgangspunten samengevat. Voor nadere informatie wordt verwezen naar de Nota van Uitgangspunten voor het bestemmingsplan Buitengebied Roosendaal - Nispen in bijlage 1.

1. Landbouw

Nieuwvestiging, omschakeling en uitbreiding

De bestaande bouwpercelen worden in principe overgenomen. In aanvulling hierop wordt in het bestemmingsplan de mogelijkheid opgenomen om op basis van een nadere afweging het bouwvlak te vergroten tot maximaal 1,5 hectare.

T.a.v. intensieve veehouderijen zijn er uitbreidingsmogelijkheden van de bestaande agrarische bouwpercelen in agrarisch gebied, in verwevingsgebieden en in gebieden in de groenblauwe mantel tot 1,5 ha. In extensieringsgebieden is uitbreiding van intensieve veehouderij uitgesloten.

Voor nieuwvestiging en omschakeling van agrarische bedrijven hanteert de gemeente de volgende uitgangspunten:

- nieuwvestiging is uitsluitend mogelijk binnen agrarisch gebied indien het gaat om verplaatsing van een agrarische bedrijven dat op de huidige locatie geen toekomstperspectief heeft;
- nieuwvestiging van glastuinbouw is uitgesloten;
- omvorming van agrarische bedrijven binnen agrarische gebiedsbestemmingen is mogelijk, behalve naar intensieve veehouderij en glastuinbouw;
- omschakeling en hervestiging van niet-grondgebonden bedrijven die zich geheel of in overwegende mate richten op een teelt van gewassen in gebouwen is niet toegestaan in de groenblauwe mantel;
- Op een bestaand bouwvlak kan een paardenhouderij worden opgericht. Tevens kan een paardenhouderij als nevenfunctie bij een agrarisch bedrijf worden toegestaan. Omschakeling naar een paardenhouderij is mogelijk, en gekoppeld aan een wijzigingsbevoegdheid.

Glastuinbouw

Bestaande glastuinbouwbedrijven mogen via wijziging uitbreiden tot maximaal 3,5 ha (waarvan 3 ha netto glas). Ook hebben glastuinbouwers de mogelijkheid om te schakelen naar grondgebonden veehouderij (maximaal 1,5 ha)..

Boomteelt, teeltondersteunende kassen en voorzieningen

Binnen het plangebied zijn geen gebieden aangewezen als concentratiegebieden voor de boomteelt. In het bestemmingsplan wordt voor de aanwezige boomteeltbedrijven geen specifieke regeling opgenomen. Wel bestaat de mogelijkheid voor het realiseren van teeltondersteunende voorzieningen. Permanente teeltondersteunende kassen voorzieningen mogen tot een oppervlakte van 5000 m² uitsluitend op het bouwvlak worden opgericht. Buiten het bouwvlak zijn tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen, voor maximaal 6 maanden, binnen agrarisch gebied toegestaan, met uitzondering van de groenblauwe mantel waar teeltondersteunende voorzieningen enkel binnen het bouwvlak zijn toegestaan. Teeltondersteunende kassen zijn buiten het bouwvlak en de groenblauwe mantel niet toegestaan.

Agrarische bedrijfswoningen en tijdelijke huisvesting arbeidsmigranten

Alle volwaardige agrarische bedrijven hebben recht op één bedrijfswoning. Een tweede agrarische bedrijfswoning is uitgesloten.

Agrarische bedrijven mogen onder voorwaarden voorzieningen realiseren voor de (tijdelijke) huisvesting van eigen personeel.

2 Nieuwe economische dragers / plattelandsvernieuwing

De ontwikkeling van verbrede landbouwactiviteiten is in beginsel op alle agrarische bouwblokken toegestaan. Het realiseren van een verbrede activiteit is nagenoeg altijd geregeld via een ontheffing. Per agrarisch bedrijf kunnen meerdere nevenfuncties worden uitgeoefend. Om de agrarische hoofdfunctie van de bedrijven te garanderen zal de totale omvang aan de meeste nevenactiviteiten gebonden worden aan een oppervlakte van 500 m². Uitbreiding van het agrarisch bouwblok ten behoeve nevenactiviteiten worden in beginsel niet toegestaan omdat dit indruist tegen de principes van zuinig ruimtegebruik.

Het realiseren van mogelijke nevenactiviteiten of verbrede landbouwactiviteiten is in de meeste gevallen gekoppeld aan een binnenplanse afwijkingmogelijkheid:

- Verkoop aan huis van op het eigen bedrijf geproduceerde producten en gewassen. (100 m² aan detailhandel voor een boerderijwinkel wordt direct toegestaan).
- Recreatieve en zorgverlenende nevenfuncties.
- Semi- en niet-agrarische nevenfuncties zijn uitsluitend binnen de gebieden met een agrarische hoofdfunctie toegestaan.

Het bestemmingsplan biedt mogelijkheden voor het realiseren van biovergisting (tot 25.000 ton/jaar) als nevenactiviteit bij agrarische bedrijven.

- Statische opslag: deze activiteit wordt (bij recht) gebonden aan een oppervlakte van maximaal 400 m². (400 m² aan statische opslag wordt direct toegestaan).

Hergebruik vrijkomende (agrarische) bedrijfsgebouwen

Hergebruik van vrijkomende boerderijen is mogelijk voor recreatieve voorzieningen, opslagactiviteiten (maximaal 1000 m²), kleinschalige niet-agrarische bedrijvigheid (tot milieucategorie 2) en voor wonen.

3. Recreatie en toerisme

De gemeente streeft in het gehele buitengebied een verdere uitbouw, verbetering en structurering van de recreatieve infrastructuur na, waarbij vooral op de regionale en plaatselijke behoeften wordt ingespeeld. In het gehele buitengebied bestaat de mogelijkheid om bouwwerken van geringe omvang ten behoeve van het recreatieve medegebruik op te richten. Bij plaatsing in bos- en natuurgebieden mogen de aanwezige natuurwaarden niet worden aangetast.

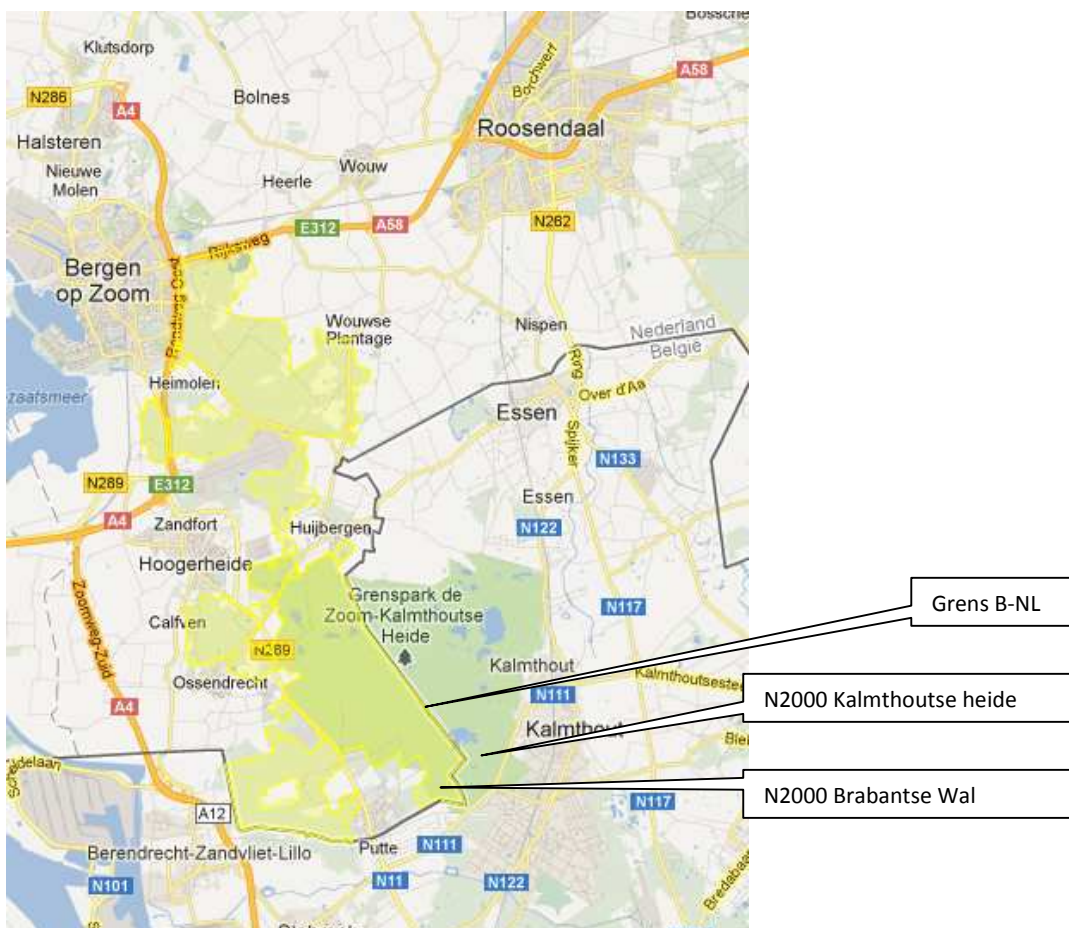
De bestaande recreatiebedrijven worden opgenomen in het bestemmingsplan. Voor nieuwe grootschalige of intensieve vormen van recreatie biedt het bestemmingsplan geen ruimte. Kleinschalig kamperen is uitsluitend als nevenactiviteit mogelijk bij bestaande agrarische bedrijven.

3 Natura 2000-gebieden

3.1 Te beschouwen Natura 2000-gebieden

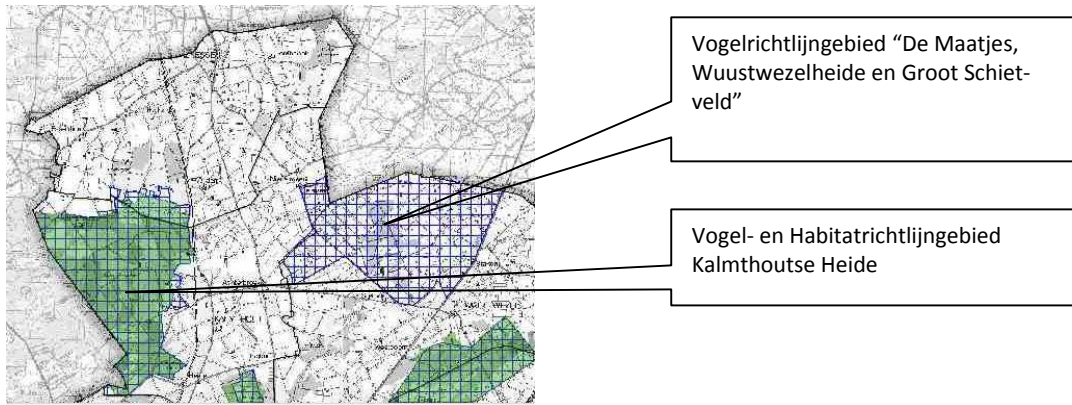
In deze Passende beoordeling wordt voor de Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied ingegaan op de vraag of er negatieve effecten kunnen optreden. Met name voor de gevolgen van stikstofdepositie op daarvoor gevoelige habitats en leefgebieden van soorten, is de vraag hoe ver de effecten uitstrekken niet zomaar te beantwoorden. Daarom is uitgegaan van een arbitraire grens van 10 km rond het plangebied. Dit is een grens die ook gehanteerd wordt bij agrarische bedrijven in de Programmatische aanpak stikstof (PAS) en geadviseerd wordt door de Commissie voor de milieu-effectrapportage.

Binnen die afstand komen (delen van) het Natura 2000-gebied **Brabantse Wal** (Nederland) en het aangrenzende Belgische Natura 2000-gebied **Kalmthoutse Heide** voor. Het Natura 2000-gebied 'Brabantse Wal' vormt ecologisch gezien een geheel met het Belgische Vogel- en Habitatrichtlijngebied Kalmthoutse Heide (zie figuur 3.1).

Figuur 3.1: Grensoverschrijdende Natura 2000-gebieden Brabantse Wal en Kalmthoutse Heide

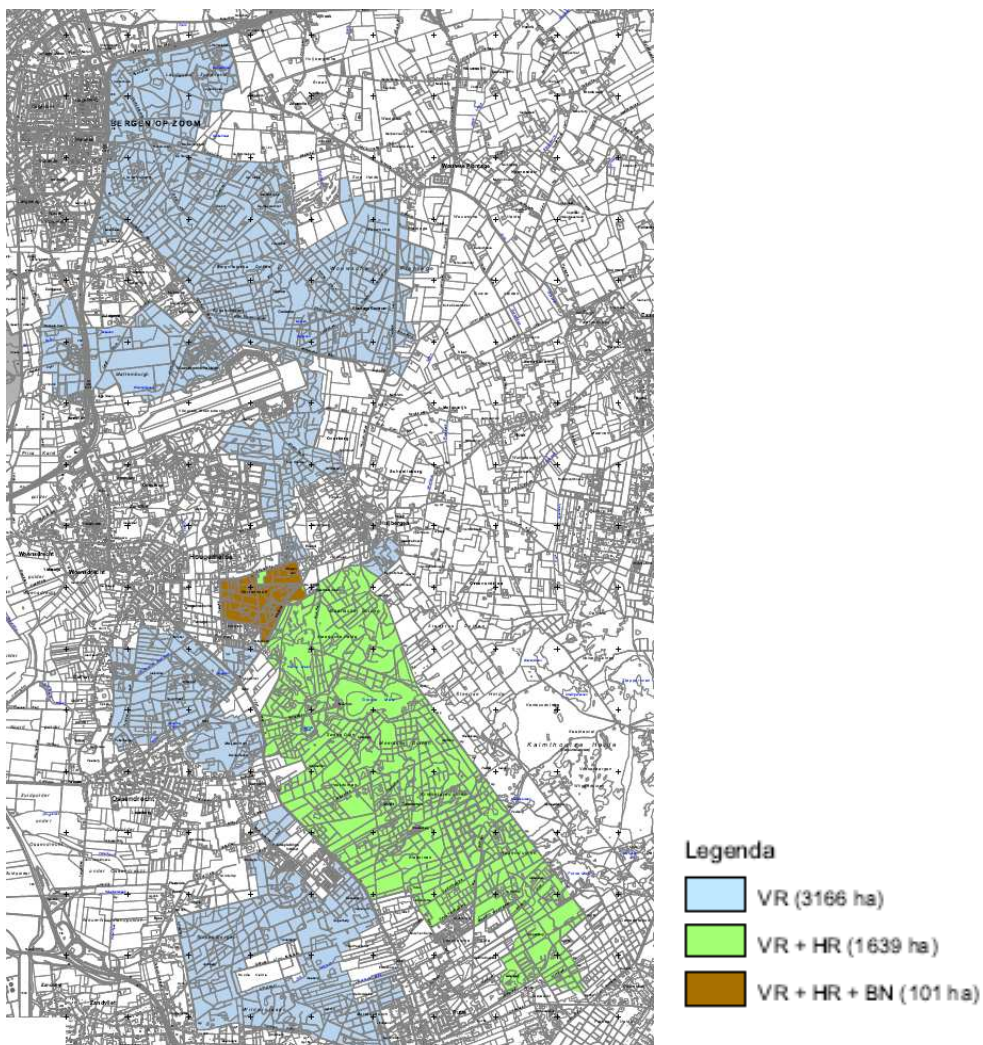
Op ca 6 km afstand van de plangrens ligt in België het Vogelrichtlijngebied **De Maatjes, Wuustwezelheide en Groot Schietveld**. Het gebied is niet aangewezen als Habitatrichtlijn (zie figuur 3.2).

Figuur 3.2: Ligging Natura 2000-gebieden in België

3.2 Brabantse Wal

3.2.1 Begrenzing

Figuur 3.3: Begrenzing Natura 2000-gebied Brabantse Wal (de Brabantse Wal ligt deels in de gemeente, maar geheel buiten de begrenzing van het bestemmingsplan)

3.2.2 Globale beschrijving

De Brabantse Wal bestaat uit diverse gebieden die op het grensgebied van het Brabantse hogere zand-landschap en de Zeeuwse kleilandschap van de delta liggen. Het meest westelijke deel van het Kempense Plateau eindigt hier in een hoge steilwand. Loodrecht op deze steilwand bevinden zich enkele beekdalen. Op de Brabantse wal komen meerdere stuifzandgebieden voor, behalve relatief recente stuifduinen betreft het hier ook veel oudere rivierduinen, die zijn ontstaan aan het einde van de laatste ijstijd. De Mattemburgh is een oud landgoed op de overgang van de Brabantse Wal naar de jonge zeeklei van de Oosterschelde. Door de gradiëntrijke ligging is er een grote biologische rijkdom. Op de Woensdrechtse Heide wordt stuifzand, naaldbos en gemengd bos aangetroffen. De Wouwse Plantage is een oud landgoed met gemengde bossen, landbouwgronden, een relict van een zandverstuiving en lange beukenlanen in de vorm van een ster. Zoomland is ontstaan uit vier zeventiende-eeuwse landgoederen. Het landgoed is opgebouwd uit gevarieerde gemengde bossen, wei- en bouwland, heide met eikenstrubben dichtgegroeid stuifzand en moeras. Kortenhoef bestaat uit natuurlijk bos en heidelandschap op voormalig landgoed. Het noordelijke deel van het landgoed Grote Meer bestaat uit licht geaccidenteerde zandgronden met daarop plantages van voornamelijk naaldbos met hier en daar stukjes landbouwgrond en enkele natuurlijke vennen: het Grote Meer, Kleine Meer en het Zwaluwmoer. De zuidelijke helft bestaat uit dennenbos, heide en zandverstuivingen (Bron: Ministerie van EZ).

3.2.3 Instandhoudingsdoelstellingen

Het ontwerp aanwijzingsbesluit voor dit gebied is door de minister van LNV (nu EZ) op 8 januari 2007 gepubliceerd. De terinzagelegging duurde van 9 januari 2007 tot en met 19 februari 2007. Het is nog niet bekend wanneer het gebied definitief aangewezen wordt.

Voor het Natura 2000-gebied Brabantse Wal kunnen de doelen worden aangeduid met hulp van de instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van habitattypen, broedvogels en niet-broedvogels. Deze zijn in tabel 3.1 opgenomen..

Onderstaand de legenda bij de tabel.

Legenda	
W	Kernopgave met wateropgave
	Sense of urgency opgave m.b.t. watercondities
=	Behoudsdoelstelling
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
6.08	Structuurrijke droge heiden: Vergroting areaal stuifzandheiden met struikhei H2310, binnenlandse kraaiheibegroeiingen H2320, droge heiden H4030 en zandverstuivingen H2330 én verbeteren van de kwaliteit door vergroting van de variatie in structuur en ontwikkeling van geleidelijke overgangen met bos, mede t.b.v. vogelsoorten als duinpieper A255, korhoen A107, nachtzwaluw A224, draaihals A233 en tapuit A277.
6.09	Intern verbinden: Verbinden heide- en stuifzandencomplexen met oog op fauna

Tabel 3.1: Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebied Brabantse Wal (bron: ontwerp-aanwijzingsbesluit, min. EZ)

Instandhoudingsdoelstellingen		Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal paren	Kernopgaven
Habitattypen						
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	>	>			6.08, 6.09
H2330	Zandverstuivingen	>	>			6.08, 6.09
H3110	Zeer zwakgebufferde vennen	>	>			6.01, , W
H3130	Zwakgebufferde vennen	=	=			
H3160	Zure vennen	=	>			
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	>	>			6.09
Habitatsoorten						
H1166	Kamsalamander	=	=	=		
H1831	Drijvende waterweegbree	>	=	=		
Broedvogels						
A004	Dodaars	=	>		40	

A008	Geoorde fuut	=	>		40	
A072	Wespendief	=	=		10	
A224	Nachtzwaluw	=	=		80	6.08
A236	Zwarte Specht	=	=		40	
A246	Boomleeuwerik	=	=		100	

3.2.4 *Beschermd natuurmonument*

Hoewel het juridisch strikt genomen niet nodig is in het kader van de plantoets van de Nbw¹, is ook gekeken naar de natuurwaarden waarvoor het beschermd natuurmonument is aangewezen.

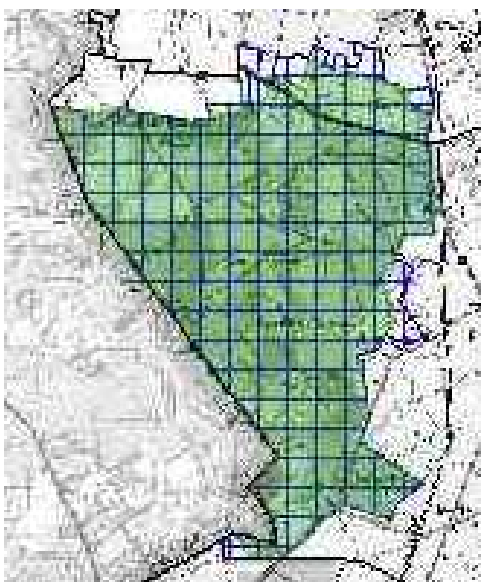
Het landgoed "Kortenhoeff" is aangewezen als beschermd natuurmonument (BN). Er zijn een aantal Natuurwaarden die geheel of grotendeels samenvallen met Natura 2000 doelen (bron: beheerplan Natura 2000-gebied Brabantse Wal). Het betreft de habitattypen en voor vogels is er ook een overlap met aangewezen vogelrichtlijnsoorten. Voor de plantensoorten is er een overlap met de habitattypen vochtige heide en vennen.

Er zijn een aantal Natuurwaarden die niet samenvallen met Natura 2000 doelen (bron: beheerplan Natura 2000-gebied Brabantse Wal) en daar wordt afzonderlijk aandacht aan besteed. Het betreft:

- vegetaties: complex van loofbos, naaldbos, restanten van boomgaarden en graslanden, graslanden met variatie in intensiteit van agrarisch gebruik (van normaal beweid en bemest tot extensief tot niet meer bemest).
- de geomorfologische structuur, de vele gradiënten, de opbouw van de bodem en de voor de fauna noodzakelijke afwisseling en rust

3.3 Kalmthoutse Heide

3.3.1 *Begrenzing*

Figuur 3.4: Begrenzing Vogelrichtlijngebied (blauw raster) en Habitatrichtlijngebied (groen) Kalmthoutse Heide [Bron: <http://geo-vlaanderen.gisvlaanderen.be/geo-vlaanderen/natura2000>]

¹ Zie art. 19j van de Nb-wet, daar staat: "met uitzondering van de doelstellingen bedoeld in artikel 10a, lid 3" (= doelstellingen van het beschermd natuurmonument).

3.3.2 *Globale beschrijving*

Dit Heidelandschap maakt deel uit van het grenspark “De Zoom”. Het gebied is een half-natuurlijk landschap. De Heide dient regelmatig te worden gekapt en geplagd. Dit proces geeft de kans aan plantensoorten zoals struikhei, dophei, zonedauw zich te ontwikkelen.

Grenspark 'De Zoom - Kalmthoutse Heide' is een grensoverschrijdend natuurgebied dat verschillende biotopen (heide, vennen, stuifduinen, weilanden, bossen, polders, parkbos) herbergt. De volledige oppervlakte van het gebied bedroeg tot eind mei 2011 3750 ha. Vooral de ecologische en cultuurhistorische waarden maken het gebied uniek. Het Grenspark wordt doorkruist door de Belgisch – Nederlandse grens. Buiten de heide- en bosgebieden die beheerd worden door Natuurmonumenten, Natuurpunt en de Vlaamse en Nederlandse overheden, zijn er ook enkele (grote) privé-eigenaren, kleine landbouwpercelen, en verscheidene bospercelen van kleine eigenaren. Deze diversiteit maakt het gebied waardevol (<http://www.grensparkzk.be>).

3.3.3 *Instandhoudingsdoelstellingen*

Tabel 3.2: Instandhoudingsdoelen Habitatrichtlijngebied Kalmthoutse Heide

Habitatype	
H2310	Stuifzandheiden met struikhei
H2330	Zandverstuivingen
H3110	Zeer zwakgebufferde vennen
H3130	Zwakgebufferde vennen
H4010A	Vochtige heiden
4030	Droge heiden
7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen
Habitatsoorten	
H1042	Gevlekte witsnuitlibel
-	Rugstreepad
-	Heikikker
-	Poelkikker of Kleine groene kikker
-	Gladde slang
-	Laatvlieger
-	Watervleermuis
-	Gewone dwergvleermuis

Tabel 3.3 Instandhoudingsdoelen Vogelrichtlijngebied Kalmthoutse Heide

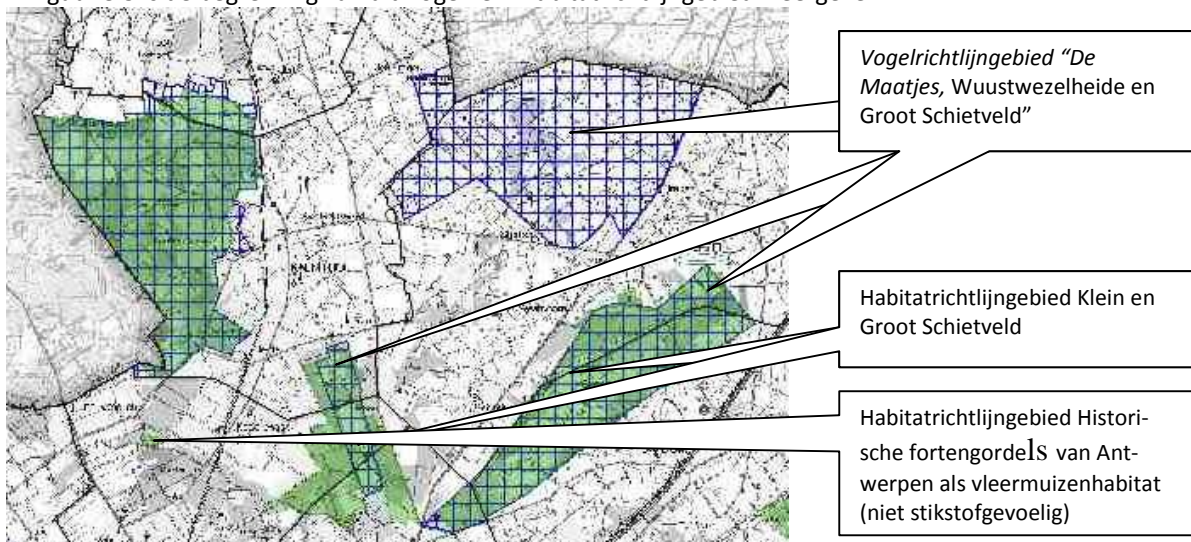
A004	Dodaars
A038	Wilde Zwaan
A041	Kolgans
A043	Grauwe gans
A048	Bergeend
A050	Smient
A051	Krakeend
A052	Wintertaling
A053	Wilde eend
A054	Pijlstaart
A056	Slobeend
A059	Tafeleend
A061	Kuifeend
A072	Wespendief
A082	Blauwe Kiekendief
A107	Korhoen

A119	Porseleinhoen
A125	Meerkoet
A151	Kemphaan
A156	Grutto
A160	Wulp
A197	Zwarte stern
A222	Velduil
A224	Nachtzwaluw
A236	Zwarte Specht
A246	Boomleeuwerik
A255	Duinpieper
	Blauwe reiger 1)
	Regenwulp 1)
	Rietgans 1)
	Rode Wouw 1)
	Smelleken 1)
	Witoogend 1)

3.4 De Maatjes, Wuustwezelheide en Groot Schietveld

3.4.1 Begrenzing

In figuur 3.5 is de begrenzing van dit Vogel- en Habitatrictlijngebied weergegeven.

Figuur 3.5: Begrenzing Vogelrichtlijngebied De Maatjes, Wuustwezelheide en Groot Schietveld” en Habitatrictlijngebied Klein en Groot Schietveld [Bron: <http://geo-vlaanderen.gisvlaanderen.be/geo-vlaanderen/natura2000>]

3.4.2 Globale beschrijving

De Maatjes

De Maatjes is een grensoverschrijdend natuurgebied met afwisselend rietvelden en vochtige weilanden. Hier en daar bevinden er zich kleine broekbosjes en visvijvers. Het grootste gedeelte van het rietveld ligt in Nederland. Het gebied heeft verschillende bestemmingen op het gewestplan. Het rietveld met omliggende weilanden heeft de bestemming van natuurgebied met wetenschappelijk waarde, de aan Nederland palende weilanden hebben de bestemming natuurgebied. De rest is landbouwgebied met ecologische waar-

de. Bovendien ligt het hele gebied in een vogelrichtlijngebied (<http://www.noordertuin.be/parken-en-tuinen>).

Groot Schietveld

Het dichtstbijzijnde punt van het Groot Schietveld ligt op bijna 14 km van het plangebied. Dit gebied is militair domein en wordt actief gebruikt als oefenterrein voor de artillerie. De bossen en natuurwaarden worden beheerd door het Agentschap voor Natuur en Bos. Het Groot Schietveld is 1571 ha groot. Het bestaat uit een grote, aaneengesloten oppervlakte droge en vochtige heide, vennen en hooilanden omringd door een gordel van bossen. Het reservaat is belangrijk om zijn grote natuurlijke soortenrijkdom. Vooral planten van de vochtige heide, zoals heideorchis, veenorchis, klokjesgentiaan en ronde zonnedauw zijn er nog te vinden. Ook voor insecten is het gebied interessant. Zo worden er meer dan 30 soorten dagvlinders, waaronder het gentiaanblauwtje, aangetroffen. Maar het Groot Schietveld is vooral bekend om zijn grote ad-derpopulatie, die tot de belangrijkste van Noordwest-Europa behoort, en om de meer dan 100 soorten broedvogels, waaronder de wespandief en de nachtzwaluw. Loopt zowel over het grondgebied van Brecht, Wuustwezel als Brasschaat. Het Groot Schietveld blijft militair domein en bijgevolg niet vrij toegankelijk (<http://www.noordertuin.be/parken-en-tuinen>).

Klein Schietveld

Het Klein Schietveld (dichtstbijzijnde punt ligt op ruim 11 km van het plangebied) maakt deel uit van het Kamp van Brasschaat, een militaire basis die sedert begin 19e eeuw te Brasschaat door de Nederlanders gesticht werd. Met het vliegveld bij telt dit gebied ruim 840 ha. De habitattypen zijn vergelijkbaar met het Groot schietveld.

3.4.3 Instandhoudingsdoelstellingen

Tabel 3.4: Instandhoudingsdoelen habitats en Habitatsoorten Habitatrichtlijngebied Klein en Groot Schietveld

2310	Psammofiele heide met Calluna- en Genista-soorten
2330	Open grasland met Corynephorus- en Agrostis-soorten op landduinen
3110	Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten met amfibische vegetatie: Lobelia, Littorellia en Isoëtes
3130	Oligotrofe wateren van het Middeneuropese en peri-alpiene gebied met Littorella- of Isoëtes-vegetatie of met eenjarige vegetatie op drooggevalen oevers (Nanocyperetalia)
4010	Noordatlantische vochtige heide met Erica tetralix
4030	Droge heide (alle subtypen)
7150	Slenken in veengronden (Rhynchosporion)
91E0	Overblijvende of relictbossen op alluviale grond (Alnion glutinoso-incanae)
1166	Kamsalamander
1318	Meervleermuis

Tabel 3.5: Instandhoudingsdoelen vogels Vogelrichtlijngebied “De Maatjes, Wuustwezelheide en Groot Schietveld”

Instandhoudingsdoel vogelrichtlijngebied
Bergeend
Blauwborst
Blauwe Kiekendief
Blauwe Reiger
Boomleeuwerik
Bruine Kiekendief
Dodaars
Grutto
Kemphaan
Knobbelzwaan
Korhoen

Krakeend
Kuifeend
Meerkoet
Nachtzwaluw
Pijlstaart
Porseleinhoen
Regenwulp
Roerdomp
Slobeend
Smient
Tafeleend
Velduil
Wilde Eend
Wintertaling
Zwarte Specht

4 Selectie van effecten voor nadere uitwerking (voortoets)

In dit hoofdstuk worden de mogelijke versturende effecten van het bestemmingsplan op de Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied geselecteerd. De mogelijke effecten worden beschreven aan de hand van de ontwikkelingen binnen het bestemmingsplan. In dit hoofdstuk wordt onderscheid gemaakt naar de twee voornaamste elementen uit het bestemmingsplan: agrarische activiteiten zoals (uitbreiding van) veehouderijen en glastuinbouw (paragraaf 4.1) en recreatieve ontwikkelingen (paragraaf 4.2) en overige kleinschalige ontwikkelingen (paragraaf 4.3).

4.1 Agrarische activiteiten

Ontwikkeling en aanwezigheid van agrarische bedrijven kan in principe een breed scala van effecten op Natura 2000-gebieden veroorzaken. De effectindicator die hiervoor is ontwikkeld, geeft een eerste indicatie van factoren die een rol kunnen spelen (en de mate van gevoeligheid van habitattypen en beschermde soorten voor deze factoren).

Voor mogelijke effecten van de landbouw worden de volgende factoren genoemd:

- Oppervlakte verlies en versnippering door ruimtebeslag (verlies aan oppervlakte)
- Verstoring door geluid, licht en optische verstoring (door aanwezigheid of beweging) of door mechanische effecten (bijvoorbeeld betreding)
- Vermesting en verzuring
- Verontreiniging
- Verdroging
- Bewuste verandering van de soortensamenstelling (bijvoorbeeld door introductie van exoten)

4.1.1 *Oppervlakteverlies en versnippering*

Verlies van oppervlakte van Natura 2000-gebied door ruimtebeslag is niet aan de orde omdat de agrarische activiteiten op ruime afstand van Natura 2000-gebieden plaatsvinden. Er is evenmin sprake van versnippering of aantasting van bodem. Het plangebied ligt in z'n geheel buiten en ten oosten van het beschermde gebied.

4.1.2 *Verstoring*

Doordat de grens van het bestemmingsplan op minstens 3,3 km van het (dichtstbijzijnde) Vogelrichtlijngebied ligt en op minstens 6,5 km van het (dichtstbijzijnde) Habitatrichtlijngebied zal er ook geen sprake zijn van verstoring (bijvoorbeeld door licht, geluid en aanwezigheid) door agrarische bedrijven in het Natura 2000-gebied. Er zal evenmin sprake zijn van betreding gezien de afstand als gevolg van agrarische activiteiten.

4.1.3 *Verontreiniging*

Aandachtspunten voor verontreiniging zijn de mogelijke effecten van het 'inwaaien' van bestrijdingsmiddelen (gewasbeschermingsmiddelen) en meststoffen. In het algemeen biedt het bestemmingsplan niet het kader voor regelingen die direct betrekking hebben op dit soort specifieke activiteiten en het gebruik van de percelen. Daarbij komt dat geen duidelijk ander gebruik wordt verwacht dan nu het geval is. De ruimte voor uitbreiding van bouwvlakken is vooral nodig om in te spelen op ontwikkelingen zoals schaalvergroting en niet gericht op intensivering van het gebruik van agrarische grond (ander beleid, zoals het mestbeleid, legt wel beperkingen op aan de mogelijkheden voor intensivering). Er worden daarom van de ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt geen negatieve gevolgen verwacht, voor zover dit het aspect verontreiniging betreft. Ook gezien de afstand tussen het plangebied en de Natura 2000-gebieden zijn zaken als verontreiniging door het inwaaien van bestrijdingsmiddelen en meststoffen niet aan de orde.

4.1.4 Verdroging

Verdroging van Natura 2000-waarden kan bijvoorbeeld plaatsvinden door veranderingen in de grondwaterstand of veranderingen van grondwaterstromen. Het Natura 2000-gebied heeft wel een verdrogend effect als gevolg van ontwatering van landbouwgronden ondervonden, maar dat betreft het gebruik van de landbouwgronden in en direct rond het Natura 2000-gebied (KIWA, 2007), buiten het plangebied van het bestemmingsplan. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen door verdroging kunnen uitgesloten worden.

Door bemesting en bekalking van landbouwgronden in de omgeving van het Natura 2000-gebied Brabantse Wal is het lokale grondwater en het drainagewater in sloten nutriëntenrijke en baserijk geworden. Gezien de afstand tussen het plangebied en de Natura 2000-gebieden zijn zaken als vermesting via het grond- en oppervlaktewater niet aan de orde.

4.1.5 Bewuste verandering van soorten

Omdat de beoogde ontwikkeling geen betrekking heeft op andere teelten of principieel andere landbouwgebruiksvormen dan gangbaar en bekend zijn in Nederland, hoeft evenmin een bewuste verandering van de soortensamenstelling van natuurgebieden te worden verwacht.

4.1.6 Verzuring en vermesting via de lucht

De veehouderij kan door depositie van stikstof (uit ammoniak) vanuit de lucht invloed hebben op daarvoor gevoelige habitats of gevoelige leefgebieden van soorten op grotere afstand. Ook de glastuinbouw kan invloed hebben op de stikstofdepositie in de omgeving. Dit is het gevolg van de emissie van stikstofoxiden (NOx) in de lucht, ten gevolge van verbrandingsprocessen (gasgestookte ketels en warmtekrachtinstallaties). Het bestemmingsplan biedt een ontwikkelingsmogelijkheid voor biovergisting (met mogelijke uitstoot van stikstofoxiden naar de lucht). Dit aspect is dus ook van belang.

De ontwikkeling die mogelijk zal worden gemaakt in het voorgenomen bestemmingsplan, kan daardoor bijdragen aan de stikstofdepositie op daarvoor gevoelige habitattypen en gevoelige leefgebieden van soorten in de nabijgelegen Natura 2000-gebieden. De depositie van stikstofverbindingen op de nabijgelegen Natura 2000-gebieden, specifiek op de daarvoor gevoelige habitats en gevoelige leefgebieden van soorten zijn derhalve de specifieke aandachtspunten.

Verzuring en vermesting vormen een zeer actueel thema in de toetsing van ontwikkelingen in de landbouw aan Natura 2000-gebieden. Aan de bronzijde leidt stikstofemissie uit de landbouw tot een verzurende en vermestende effecten in natuurgebieden; aan de zijde van het natuurgebied is het vooral de aanwezigheid van voor stikstof gevoelige habitattypen en eventueel soorten die bepalen of een natuurgebied gevoelig is voor stikstofdepositie.

Nu duidelijk is dat stikstofdepositie een mogelijk effect kan hebben, wordt onderzocht in hoeverre de Natura 2000-gebieden in de omgeving en de instandhoudingsdoelstellingen voor de aanwezige habitattypen en -soorten gevoelig zijn voor stikstofdepositie. Vervolgens is de vraag of het bestemmingsplan en de ontwikkelingen die daarin mogelijk worden gemaakt kunnen leiden tot een toename van stikstofdepositie, waarvan in het kader van de ecologische relevantie moet worden beoordeeld. Dit komt in hoofdstuk 5 aan bod.

4.1.6.1 Achtergrond van de problematiek

De landbouw draagt met name door de uitstoot van ammoniak in belangrijke mate bij aan de vermesting (en in mindere mate de mogelijke verzuring) van natuurgebieden. Een deel van de ammoniak die vrijkomt uit de stallen en mestopslagen, maar ook vanuit de percelen, zal via de lucht neerkomen in de natuurgebieden.

Naast stikstof kan ook fosfaat worden gezien als een stof die een belangrijke vermestende werking kan hebben. Fosfaat kan invloed hebben op de biologische kwaliteit van het oppervlaktewater, maar ook grondwaterstromen kunnen een vermestende invloed hebben. Voor de belasting met fosfaat is alleen de verspreiding via oppervlakte- en grondwater van belang; het verspreidt zich (nagenoeg) niet via de lucht. In paragraaf 4.1.3 wordt ingegaan op de kans op vermessing en verzuring door de invloed van grond- en oppervlaktewater.

Overmatige depositie van stikstof leidt tot verstoring van de voedingsstoffenbalans in de bodem en verontreiniging van het grond- en oppervlaktewater, wat kan leiden tot de achteruitgang of zelfs het verdwijnen van karakteristieke soorten in bossen en natuurterreinen. De hoeveelheid stikstofdepositie die een habitat nog kan verdragen zonder schade te ondervinden, wordt de kritische depositiewaarde² genoemd.

4.1.6.2 Huidige en toekomstige stikstofdepositie

De gevoeligheid van habitattypen voor stikstofdepositie is uitgedrukt in Kritische Depositiewaarden (KDW)³, in mol N/ha/jaar. Hoe lager de KDW van een habitatype, hoe gevoeliger het habitatype voor atmosferische stikstofdepositie.

Landelijke trend

De gemiddelde gemeten ammoniakconcentratie is sinds het begin van de metingen in 1993 met 25% afgenomen (www.mnp.nl). De laatste jaren is geen verdere daling opgetreden. De hoogste concentraties zijn te vinden in de grotere emissiegebieden, voornamelijk de gebieden met intensieve veehouderij. Dit neemt niet weg dat in veel gebieden de stikstofbelasting nog boven de kritische depositiewaarden voor een aantal (zeer) gevoelige habitattypen ligt. De genoemde kritische depositiewaarden zullen veelal niet op korte termijn bereikt kunnen worden. Ook kleinere verlagingen van de depositie kunnen echter wel een positief effect hebben en leiden tot verbetering van de staat van instandhouding van de gevoelige habitats. Dit is geconstateerd naar aanleiding van de algehele verbetering in de periode 1990-2004 waarin de depositie van ammoniak merkbaar is gedaald (Van Dobben, Alterra, mondelinge mededeling).

De daling in stikstofdepositie is het gevolg van lagere emissies van zowel stikstofoxiden als van ammoniak.

- De emissie van stikstofoxiden in Nederland daalde sinds 1980 met meer dan 30%. Deze daling is het resultaat van maatregelen in het verkeer, zoals de invoering van de katalysator aan het eind van de jaren tachtig, in de industrie en in de energiesector;
- De emissie van ammoniak door agrarische bronnen in Nederland is in dezelfde periode met 40% gedaald. Vooral in de periode tot 2002 hebben emissiebeperkende maatregelen voor een daling gezorgd. Tot deze maatregelen behoren verbeterde voersamenstelling, het gebruik van emissiearme stallen, het afdekken van mestilo's en het direct onderwerken van mest bij de aanwending. Daarnaast speelt een rol dat sinds 1985 in de melkrundveehouderij een aanmerkelijke daling van het aantal dieren is opgetreden;
- In 2005 en 2006 is een lichte stijging van met name de ammoniakdepositie opgetreden. Deze is geheel toe te schrijven aan de meteorologische omstandigheden in die jaren.

De Nederlandse agrarische sector levert, vergeleken met andere economische sectoren, met 46% de grootste bijdrage aan de totale stikstofdepositie op Nederland. Deze depositie bestaat vrijwel alleen uit ammoniak. De totale bijdrage van alle Nederlandse bronnen aan de totale stikstofdepositie is 64%. Dit betekent dat de agrarische sector voor 72% van de totale Nederlandse bijdrage aan de stikstofdepositie verantwoordelijk is. De ammoniakemissies leveren met 70% de grootste bijdrage aan de totale stikstofdeposi-

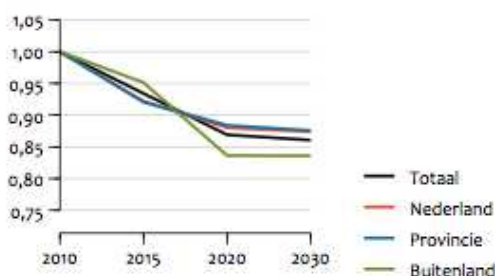
² Zie 'Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en Natura 2000-gebieden.' (H. van Dobben en A. van Hinsberg, Alterra, Wageningen 2008). De gevoeligheid van habitattypen voor ammoniak wordt uitgedrukt in kritische depositiewaarden (KDW) in molN/ha/j. Hoe lager de KDW, hoe gevoeliger het habitatype gemiddeld genomen is voor atmosferische depositie van stikstof. De kritische depositiewaarde wordt in het genoemde rapport gedefinieerd als *'de grens waarboven het risico niet kan worden uitgesloten dat de kwaliteit van het habitat significant kan worden aangetast als gevolg van de verzurende en/of vermestende invloed van de atmosferische stikstofdepositie'*.

tie. De buitenlandse bijdrage aan de stikstofdepositie is ongeveer een derde van de totale stikstofdepositie (bron: website Planbureau voor de leefomgeving (PBL) en informatie voormalig milieu-en natuurplanbureau, MNP).

Trend in Noord-Brabant

De gemiddelde stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden in Noord-Brabant bedroeg in 2010 1850 mol stikstof per hectare per jaar (Velkers et al., 2010). De verwachting is dat deze in de periode tot 2020 zal dalen tot ongeveer 1640 mol stikstof per hectare per jaar, onder andere door milieumaatregelen en een dalend aantal dieren in de intensieve veehouderij.

Zo'n 70% van de depositie op Natura 2000-gebieden komt in Noord-Brabant uit de eigen provincie en is met name afkomstig van de grootschalige agrarische sector. Uit Figuur 4.1 blijkt dat voor alle herkomstregio's de verwachting is dat de depositie met zo'n 15% terugloopt tot 2030 (Velders et al., 2010). Met name reductie in stal- en opslagmissies, volgend op aanscherping van de wettelijke vereisten, zal in Noord-Brabant voor een daling zorgen.

Figuur 4.1 Trend bijdrage regio's aan de stikstofdepositie van de provincie Noord-Brabant (Velders et al., 2010)

Hoewel de depositie op de lange duur daalt als gevolg van generieke maatregelen, zullen de kritische depositiewaarden niet overal op korte termijn kunnen worden bereikt. Ook kleinere verlagingen van de depositie kunnen echter wel een positief effect hebben voor de staat van instandhouding van de gevoelige habitats.

4.1.6.3 Brabantse Wal: gevoeligheid voor stikstofdepositie

De Kritische depositiewaarde (KDW) van de habitattypen in het Natura 2000-gebied Brabantse Wal zijn opgenomen in de onderstaande tabel (Van Dobben *et al*, 2012, Alterra, Wageningen).

Tabel 4.1 Kritische depositiewaarden voor de habitattypen van het Natura 2000-gebied Brabantse Wal (Van Dobben *et al*, 2012, Alterra, Wageningen)

Habitatype	KDW (mol/ha/j)	Gevoeligheidsklasse
H2310	1071	Zeer gevoelig
H2330	714	Zeer gevoelig
H3110	429	Zeer gevoelig
H3130	571	Zeer gevoelig
H3160	714	Zeer gevoelig
H4010A	1214	Zeer gevoelig

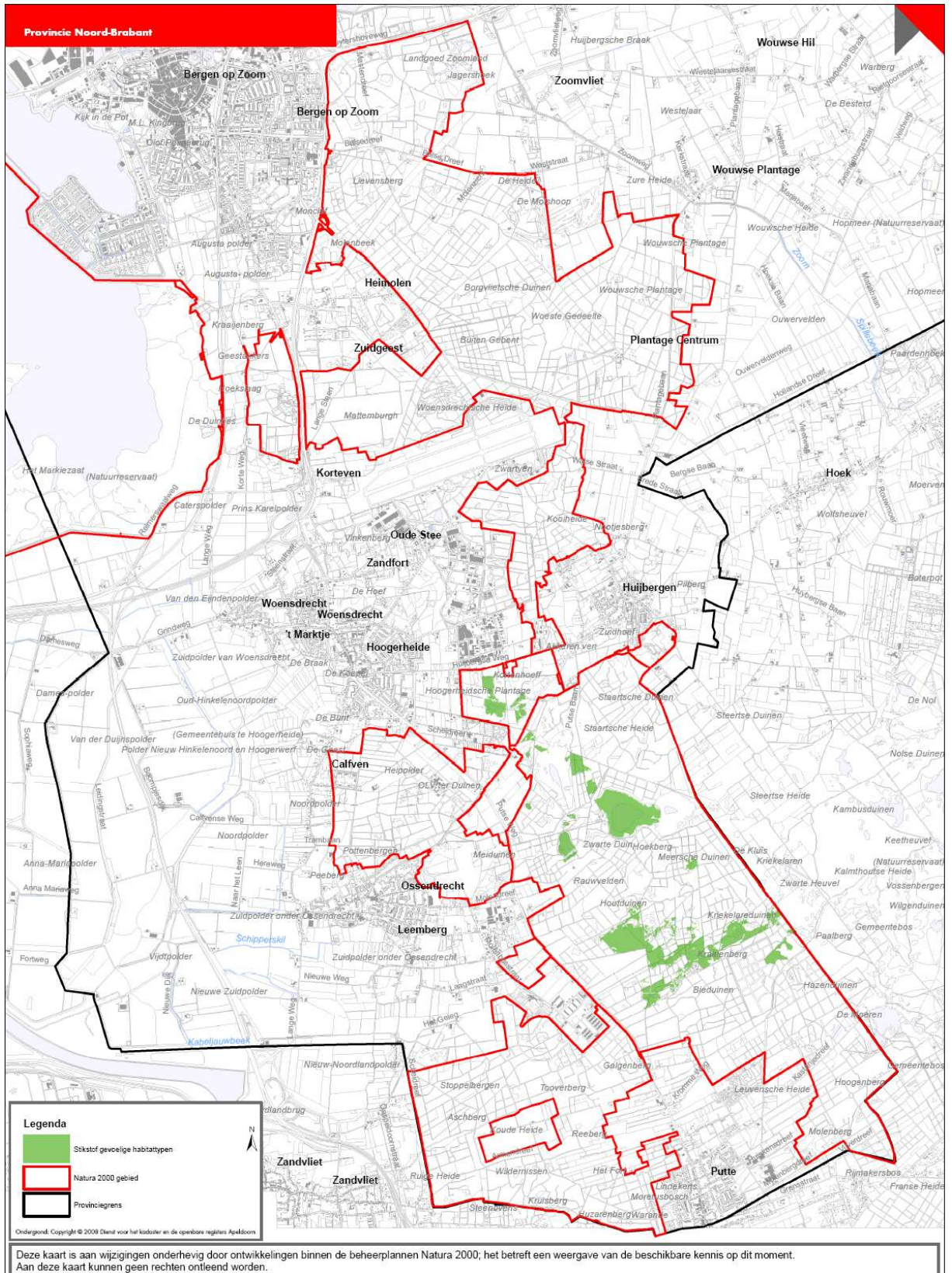
In de tabel valt op dat alle habitattypen tot de categorie van voor stikstof zeer gevoelige habitattypen kunnen worden gerekend.

De stikstofgevoelige habitattypen liggen ook binnen 10 km van het plangebied (zie figuur 4.2).

Habitatkaart stikstof gevoelige habitats Brabantse Wal

Verordening stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant

Werkkaart, versie 10-08-2010

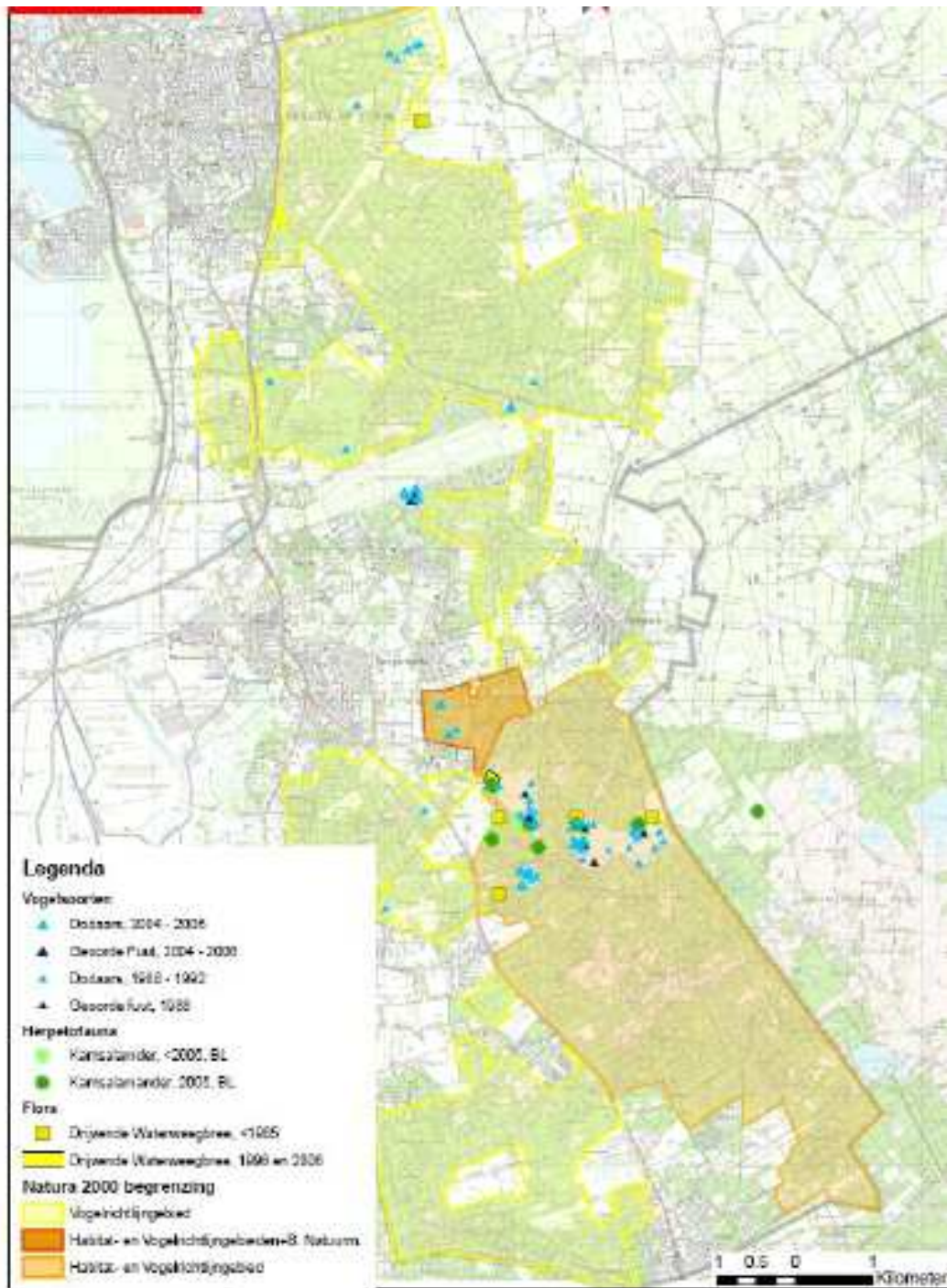
Figuur 4.2: Stikstofgevoelige habitats Brabantse Wal

Bij effecten van stikstofdepositie dient niet alleen naar natuurlijke habitats te worden gekeken, maar ook naar de leefgebieden en voedselbronnen van Habitatrichtlijnsoorten en Vogelrichtlijnsoorten. In het Natura 2000-gebied Brabantse Wal blijken de leefgebieden en/of belangrijkste voedselbronnen van alle habitatsoorten gevoelig te zijn voor stikstofdepositie.

Tabel 4.2 Gevoeligheid leefgebieden van Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten van het Natura 2000-gebied Brabantse Wal voor stikstofdepositie (Grontmij, 2011)

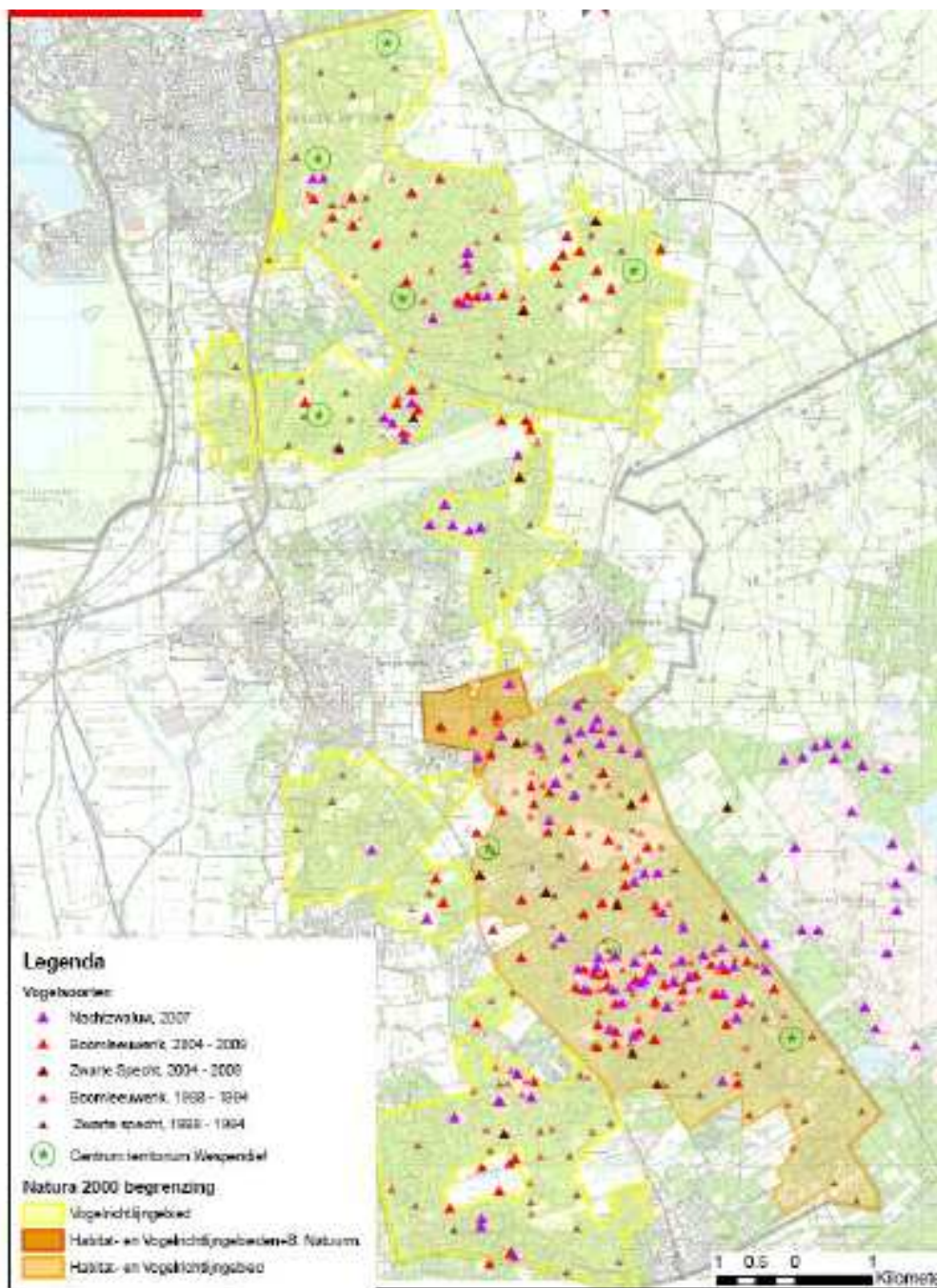
Habitatsoorten		Verblijfplaats/groeiplaats	Foerageerhabitat	Belangrijkste voedselbronnen
H1166	Kamsalamander	Enigszins gevoelig	Enigszins gevoelig	n.v.t.
H1831	Drijvende waterweegbree	Gevoelig	n.v.t.	n.v.t.
Broedvogels				
A004	Dodaars	Enigszins gevoelig	Niet gevoelig	Niet gevoelig
A008	Geoorde fuut	(Zeer) Gevoelig	Niet gevoelig	Niet gevoelig
A072	Wespendief	Niet gevoelig	Enigszins gevoelig	Enigszins gevoelig
A224	Nachtzwaluw	(Zeer) Gevoelig	Niet gevoelig	(Zeer) Gevoelig
A236	Zwarte Specht	Niet gevoelig	(Zeer) Gevoelig	(Zeer) Gevoelig
A246	Boomleeuwerik	(Zeer) Gevoelig	(Zeer) Gevoelig	Enigszins gevoelig

De gevoelige leefgebieden liggen binnen 10 km van het plangebied (zie figuur 4.3 en figuur 4.4).

Figuur 4.3: Verspreiding van soorten verbonden aan natte en stikstofgevoelige leefgebieden (Dodaars, geoorde fuut, kamsalamander) (Bron: beheerplan Natura 2000-gebied Brabantse Wal)

Figuur 4.4: Verspreiding van soorten verbonden aan droge leefgebieden (Nachtswaluw, Boomleeuwerik, Zwarte specht) (Bron: beheerplan Natura 2000-gebied Brabantse Wal)

Beschermde natuurmonument

In paragraaf 3.3.4 is ingegaan op de waarden waarvoor het beschermd natuurmonument is aangewezen. De BN-waarden die niet overlappen met de habitattypen zijn niet gevoelig voor stikstofdepositie (en worden ook niet op een andere manier beïnvloed door de agrarische activiteiten). Daarom blijven deze waarden verder buiten beschouwing.

Achtergronddepositie

Op basis van de Grootschalige Concentratiekaart Nederland (webversie) blijkt de huidige belasting van het de Brabantse Wal (in een zone rond ca 10 km rond het bestemmingsplangebied) in een range van te liggen van ca:

- 1620 - 3410 mol N/ha/jaar in 2011 (meest recente kaart, gepubliceerd in juni 2012);

- 1360 - 3000 mol N/ha/jaar in 2020;
- 1320 - 2840 mol N/ha/jaar in 2030;

De achtergronddepositie wordt doorgaans beschouwd als een goede referentie voor de beoordeling of voor betreffende habitattypen sprake is van een 'overspannen situatie'. Hiervan is sprake indien de achtergronddepositie beduidend hoger is dan de KDW van de betreffende habitattypen. In dat geval kan elke toename worden beschouwd als een potentiële kans op significant negatieve effecten.

Uit de vergelijking van de achtergronddepositiekaarten in achtereenvolgens 2011, 2020 en 2030 blijkt dat de achtergrondwaarden steeds boven de Kritische Depositiewaarde van alle habitattypen liggen. De grote lijn is wel dat de waarden met de tijd in het grootste deel van het Natura 2000-gebied geleidelijk dalen. Daarmee kan worden gesteld dat voor betreffende habitattypen en leefgebieden van Habitatrichtlijn- en Vogelrichtlijnsoorten momenteel sprake is van een overspannen situatie voor wat betreft stikstofdepositie.

De ontwikkelingsmogelijkheden van de landbouw binnen het bestemmingsplan kunnen leiden tot een relatief grote toename van de emissie van stikstofverbindingen. Gelet op de afstand tot de gevoelige habitats en de gevoelige leefgebieden van soorten (zie figuur 4.2, figuur 4.3 en figuur 4.4) kan niet worden uitgesloten dat dit leidt tot een (belangrijke) toename van de bijdrage van de landbouw aan de stikstofdepositie in Brabantse Wal.

4.1.6.4 Kalmthoutse Heide: gevoeligheid voor stikstofdepositie

In het Habitatrichtlijngebied en Vogelrichtlijngebied de Kalmthoutse Heide komen stikstofgevoelige habitats voor (zie tabel 4.3) en stikstofgevoelige leefgebieden van habitat- en vogelsoorten (zie tabel 4.4).

Tabel 4.3 Kritische depositiewaarden voor de habitattypen van het Natura 2000-gebied Kalmthoutse Heide (Van Dobben *et al*, 2012, Alterra, Wageningen)

Habitatype		KDW (mol/ha/j)	Gevoeligheidsklasse
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	1071	Zeer gevoelig
H2330	Zandverstuivingen	714	Zeer gevoelig
H3110	Zeer zwakgebufferde vennen	429	Zeer gevoelig
H3130	Zwakgebufferde vennen	571	Zeer gevoelig
H4010A	Vochtige heiden	1214	Zeer gevoelig
H4030	Droge heiden	1071	Zeer gevoelig
H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen	1429	Gevoelig

Tabel 4.4 Gevoeligheid leefgebieden van Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten van het Natura 2000-gebied Kalmthoutse Heide voor stikstofdepositie (Grontmij, 2011)

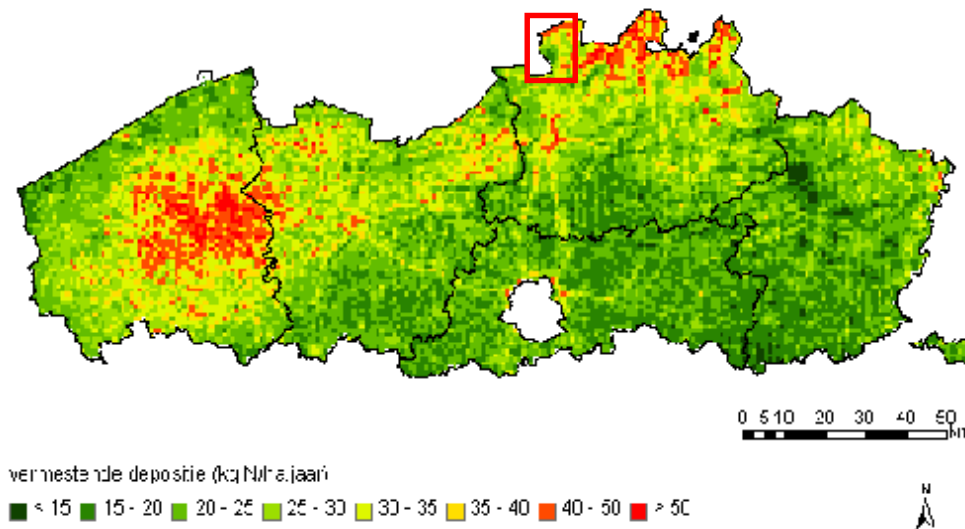
		Verblijfplaats/groeiplaats	Foerageerhabitat	Belangrijkste voedselbronnen
Habitatsoorten				
H1042	Gevlekte witsnuitlibel	Gevoelig	Gevoelig	Gevoelig.
-	Rugstreepad 1)	Zeer gevoelig	Zeer gevoelig	Zeer gevoelig
-	Heikikker 1)	Zeer gevoelig	Zeer gevoelig	Zeer gevoelig
-	Poelkikker of Kleine groene kikker 1)	Zeer gevoelig	Zeer gevoelig	Zeer gevoelig
-	Gladde slang	Niet gevoelig	Niet gevoelig	Niet gevoelig
-	Laatvlieger	Niet gevoelig	Niet gevoelig	Niet gevoelig
-	Watervleermuis	Niet gevoelig	Niet gevoelig	Niet gevoelig
-	Gewone dwergvleermuis	Niet gevoelig	Niet gevoelig	Niet gevoelig
Broedvogels, Doortrekkers en wintergasten				
A004	Dodaars	Enigszins gevoelig	Niet gevoelig	Niet gevoelig
A038	Wilde Zwaan	n.v.t.	Niet gevoelig	Niet gevoelig
A041	Kolgans	n.v.t.	Niet gevoelig	Niet gevoelig

		Verblijfplaats/groeiplaats	Foerageerhabitat	Belangrijkste voedselbronnen
A043	Grauwe gans	n.v.t.	Niet gevoelig	Niet gevoelig
A048	Bergeend	n.v.t.	Niet gevoelig	Niet gevoelig
A050	Smient	n.v.t.	Niet gevoelig	Niet gevoelig
A051	Krakeend	n.v.t.	Niet gevoelig	Niet gevoelig
A052	Wintertaling	n.v.t.	Niet gevoelig	Niet gevoelig
A053	Wilde eend	n.v.t.	Niet gevoelig	Niet gevoelig
A054	Pijlstaart	n.v.t.	Niet gevoelig	Niet gevoelig
A056	Slobeend	n.v.t.	Niet gevoelig	Niet gevoelig
A059	Tafeleend	n.v.t.	Niet gevoelig	Niet gevoelig
A061	Kuifeend	n.v.t.	Niet gevoelig	Niet gevoelig
A072	Wespendief	Niet gevoelig	Enigszins gevoelig	Enigszins gevoelig
A082	Blauwe Kiekendief	Niet gevoelig	Niet gevoelig	Niet gevoelig
A107	Korhoen	(Zeer) Gevoelig	(Zeer) Gevoelig	(Zeer) Gevoelig
A119	Porseleinhoen	Enigszins gevoelig	Niet gevoelig	Niet gevoelig
A125	Meerkoet	n.v.t.	Niet gevoelig	Niet gevoelig
A151	Kemphaan	Niet gevoelig	Niet gevoelig	Niet gevoelig
A156	Grutto	n.v.t.	Niet gevoelig	Niet gevoelig
A160	Wulp	n.v.t.	Niet gevoelig	Niet gevoelig
A197	Zwarte stern	Niet gevoelig	Niet gevoelig	Niet gevoelig
A222	Velduil	Enigszins gevoelig	Niet gevoelig	Niet gevoelig
A224	Nachtzwaluw	(Zeer) Gevoelig	Niet gevoelig	(Zeer) Gevoelig
A236	Zwarte Specht	Niet gevoelig	(Zeer) Gevoelig	(Zeer) Gevoelig
A246	Boomleeuwerik	(Zeer) Gevoelig	(Zeer) Gevoelig	Enigszins gevoelig
A255	Duinpieper	(Zeer) Gevoelig	(Zeer) Gevoelig	Enigszins gevoelig
	Blauwe reiger 1)	Niet gevoelig	Niet gevoelig	Niet gevoelig
	Regenwulp 1)	Niet gevoelig	Niet gevoelig	Niet gevoelig
	Rietgans 1)	n.v.t.	Niet gevoelig	Niet gevoelig
	Rode Wouw 1)	Niet gevoelig	Niet gevoelig	Niet gevoelig
	Smelleken 1)	n.v.t.	Niet gevoelig	Niet gevoelig
	Witogeend 1)	n.v.t.	Niet gevoelig	Niet gevoelig

1) Soort is niet onderzocht in het Grontmij-rapport (2011). De tabel is ingevuld obv expert judgement van ecologen..

Achtergronddepositie

Uit de vergelijking van de achtergronddepositiekaart uit 2009 (zie figuur 4.5) blijkt dat de achtergrondwaarden grotendeels boven de Kritische Depositiewaarde van de habitattypen liggen. In de kern van het Natura 2000-gebied is de achtergronddepositie ca 1070 mol/ha/jaar en dan is de situatie alleen overspannen voor de habitats Zandverstuiving en (zeer) zwak gebufferde vennen. Meestal is de depositie hoger (tot 2142 mol/ha/jaar) en dat betekent voor alle habitats een overspannen situatie. De grote lijn is wel dat de waarden met de tijd geleidelijk dalen (website Milieurapport Vlaanderen). Daarmee kan worden gesteld dat voor betreffende habitattypen en leefgebieden van Habitatrichtlijn- en Vogelrichtlijnsoorten momenteel sprake is van een overspannen situatie voor wat betreft stikstofdepositie.

Figuur 4.5: Spreiding stikstofdepositie per km² in Vlaanderen, 2009 (Bron: www.milieurapport.be)
Rood omkaderd het gebied met het Natura 2000-gebied Kalmthoutse Heide.

De ontwikkelingsmogelijkheden van de landbouw binnen het bestemmingsplan kunnen leiden tot een relatief grote toename van de emissie van stikstofverbindingen. Gelet op de afstand tot de gevoelige habitats en de gevoelige leefgebieden van soorten kan niet worden uitgesloten dat dit leidt tot een (belangrijke) toename van de bijdrage van de landbouw aan de stikstofdepositie in de Kalmthoutse Heide.

4.1.6.5

De Maatjes, Wuustwezelheide en Groot Schietveld: gevoeligheid voor stikstofdepositie

Binnen een straal van 10 km van het plangebied liggen de moerasgebieden van de Maatjes (onderdeel van het grotere Natura 2000-gebied “Maatjes, Wuustwezelheide en Groot Schietveld”). De soorten die typisch zijn voor dit biotoop/dit gebied (moerassen) zijn niet gevoelig voor stikstof (zie tabel 4.5). De heidegebieden met verspreide bomen bevinden zich in het Groot en Klein Schietveld. Dit zijn de gevoelige habitattypen en leefgebieden van de gevoelige soorten (zie tabel 4.5). Deze gebieden liggen op grote afstand (meer dan 10 km). Daarom wordt dit Natura 2000-gebied niet mee beschouwd in de Passende beoordeling.

Tabel 4.5: Gevoeligheid leefgebied voor stikstofdepositie van instandhoudingsdoelen Vogelrichtlijngebied “De Maatjes, Wuustwezelheide en Groot Schietveld”

Instandhoudingsdoel vogelrichtlijngebied	Gevoeligheid leefgebied
Bergeend	niet gevoelig
Blauwborst	niet gevoelig
Blauwe Kiekendief	niet gevoelig
Blauwe Reiger	niet gevoelig 2)
Boomleeuwerik	broed- en foerageerhabitats gevoelig, belangrijkste voedselbronnen enigszins gevoelig
Bruine Kiekendief	niet gevoelig
Dodaars	(broedgebied enigszins gevoelig, maar gebied is alleen gekwalificeerd als functie voor wintergast), overige functies niet gevoelig
Grutto	niet gevoelig
Kemphaan	niet gevoelig
Knobbelzwaan	niet gevoelig 2)
Korhoen	alle functies gevoelig (broedhabitats, foerageerhabitats, belangrijkste voedselbronnen)
Krakeend	niet gevoelig
Kuifeend	niet gevoelig
Meerkoet	niet gevoelig
Nachtzwaluw	broedhabitats, belangrijkste voedselbronnen: gevoelig; foerageerhabitats: enigszins gevoelig

Pijlstaart	niet gevoelig
Porseleinhoen 1)	foerageerhabitats: enigszins gevoelig, overige functies: niet gevoelig
Regenwulp	niet gevoelig 2)
Roerdomp	niet gevoelig
Slobeend	niet gevoelig
Smient	niet gevoelig
Tafeleend	niet gevoelig
Velduil	foerageerhabitats: enigszins gevoelig, overige functies: niet gevoelig
Wilde Eend	niet gevoelig
Wintertaling	niet gevoelig
Zwarte Specht	foerageerhabitats: enigszins gevoelig, overige functies: gevoelig

1) in grontmij, 2011 enigszins gevoelig, maar de soort komt in diverse biotopen voor, de natte moerassige graslanden waar het hier om gaat in de Maatjes zijn niet stikstofgevoelig.

2) niet in Grontmij, 2011 een onderzoek dat de gevoeligheid van broedghabitats, foerageerhabitats en voedselbronnen voor stikstof heeft beschreven, conclusie obv expert judgement ecologen

4.2 Ontwikkelingsmogelijkheden recreatie

Het bestemmingsplan biedt mogelijkheden voor kleinschalige recreatie, zoals kamperen bij de boer, Bed and breakfast en dergelijke. Dit zou kunnen leiden tot enige beperkte toename van bezoekers aan de Natura 2000-gebieden. Het gaat hier alleen om het gebruik van de bestaande structuur door onder andere wandelen en fietsen. Enig extra gebruik van de routes zal niet leiden tot een significante verstoring en blijft verder buiten beschouwing in de Passende beoordeling.

4.3 Overige ontwikkelingsmogelijkheden

Dit betreft de mogelijke ontwikkeling van overige bedrijfsmatige activiteiten op de bestaande bouwlocaties, de mogelijkheden voor vergroting van woningen en omvorming van voormalige boerderijen naar een woonbestemming, eventueel met beroep aan huis. Het gaat hier om beperkte ontwikkelingsmogelijkheden buiten de Natura 2000-gebieden en gelegen op grotere afstand van het gebied (> 4 km). Hiervan worden geen negatieve effecten op instandhoudingsdoelen worden verwacht.

4.4 Conclusie relevante effecten

In het voorgaande is voor de ontwikkelingsmogelijkheden die het voorgenomen bestemmingsplan biedt, nagegaan of er effecten kunnen zijn op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden in de omgeving. Daarbij is uitgegaan van gebieden tot een afstand van 10 km van de gemeentegrens van het plangebied van het Bestemmingsplan. Daarmee is gekozen voor een ruime benadering, bedoeld om te vermijden dat eventuele effecten 'over het hoofd worden gezien'.

Op grond van de toetsing in voorgaande paragrafen kan worden geconcludeerd dat niet op voorhand kan worden uitgesloten, dat er negatieve gevolgen kunnen zijn van de mogelijke bijdrage van de veehouderij, biovergisting en glastuinbouw aan de stikstofdepositie in daarvoor gevoelige habitats en leefgebieden van habitat- en vogelrichtlijnsoorten in het Natura 2000-gebied Brabantse Wal en het aangrenzende Kalmt-houtse Heide. Effecten van andere factoren, op de andere BN-waarden en andere Natura 2000-gebieden zijn niet aan de orde.

5 Nadere beschouwing stikstofdepositie

Uit hoofdstuk 4 is gebleken dat verzuring en vermessing als gevolg van stikstofdepositie door agrarische activiteiten het belangrijkste potentiële negatieve effect vormt op de Natura 2000-gebieden Brabantse Wal en Kalmthoutse Heide. Om de effecten van het bestemmingsplan Buitengebied Roosendaal-Nispen op de stikstofdepositie op gevoelige gebieden in deze Natura 2000-gebieden in kaart te brengen, zijn berekeningen van de stikstofdepositie als gevolg van agrarische activiteiten uitgevoerd. Deze berekeningen laten de bijdragen van de agrarische activiteiten aan de stikstofdepositie in de huidige situatie en de maximale bijdrage op grond van het voorgenomen bestemmingsplan zien. Het verschil tussen beide betreft de maximale bijdrage van het plan. In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de berekeningen en effecten.

5.1 Uitgangspunten

Algemeen

Gezien de omvang van het plangebied zijn de depositieberekeningen uitgevoerd met het Operationele Prioritaire Stoffen model versie 4.3.15 (verder: OPS-pro). Dit model is ontwikkeld door het RIVM/MNP. Met dit model is het mogelijk om het plangebied met haar bronnen in één berekening te vatten en de begrenzingen van de verschillende gebieden in te voeren als punt waarop de stikstofdepositie wordt berekend. Ten aanzien van de gehanteerde standaard instellingen van dit programma wordt verwezen naar bijlage 2.

Bronnen

De basis voor het uitvoeren van de ammoniakberekeningen vormt het vergunningenbestand van de gemeente. Dit bestand (bronnenlijst) is voor de afzonderlijke scenario's 'op maat gemaakt'.

Ontvangerpunten

Als ontvangerpunten zijn de randen van de Natura 2000-gebieden Brabantse Wal en Kalmthoutse Heide gebruikt.

5.2 Scenario's

De volgende twee scenario's zijn beschouwd:

- Huidige situatie;
- Theoretisch maximale situatie.

5.2.1 *Huidige situatie*

Veehouderijen

Het vergunningenbestand van de gemeente vormt het uitgangspunt. De in de vergunningen of meldingen opgenomen veebezetting kan niet worden gebruikt als veebezetting die feitelijk aanwezig is op de bedrijven. Algemeen bekend is dat er minder dieren op veehouderijbedrijven aanwezig zijn als waar een vergunning voor is verleend of melding is gedaan. Hierbij wordt opgemerkt dat de veehouders wel 'het recht' hebben om de vergund/gemelde dieren op elk moment binnen de inrichting te gaan houden.

De daadwerkelijk aanwezige veebezetting is enerzijds moeilijk te achterhalen (strijdig met de privacywetgeving) en anderzijds een momentopname die sterk aan fluctuaties onderhevig is. Zodoende hebben wij er voor gekozen de feitelijke situatie zo nauwkeurig mogelijk te benaderen.

Veehouders zijn verplicht om jaarlijks hun veebezetting door te geven aan het CBS. Deze informatie geeft een actueel beeld, welke is gebaseerd op de metingen. Het nadeel is dat de tellingen een momentopname betreffen. Door factoren in de bedrijfsvoering en door 'toevallige' factoren kan dit afwijken van een gemiddelde situatie. Eén van die factoren is de 'functionele leegstand'. Dit betreft de (gemiddelde) onderbezetting door bedrijfsfactoren zoals afvoer van slachtrijpe dieren, tijdelijke leegstand in verband met onderhoud en reinigen, enzovoort. Nu het bestemmingsplan slechts een deel van het gemeentelijk buitengebied bestrijkt kunnen de gegevens van het CBS niet rechtstreeks worden afgezet tegen de vergunningen/meldingen binnen het plangebied Roosendaal-Nispen. Zodoende is er voor gekozen om dit vergelijk te

maken voor alle bedrijven binnen het grondgebied van de gemeente. Vervolgens is de vergunde situatie van de bedrijven binnen het plangebied op basis van de verhoudingsgetallen, welke zijn ontleend aan het vergelijk tussen de vergunde/gemelde situatie en de gegevens van het CBS gemeentebreed, per diercategorie gecorrigeerd. De per inrichting en per diercategorie gecorrigeerde veebezetting is vervolgens gehanteerd als de feitelijke situatie.

Glastuinbouw

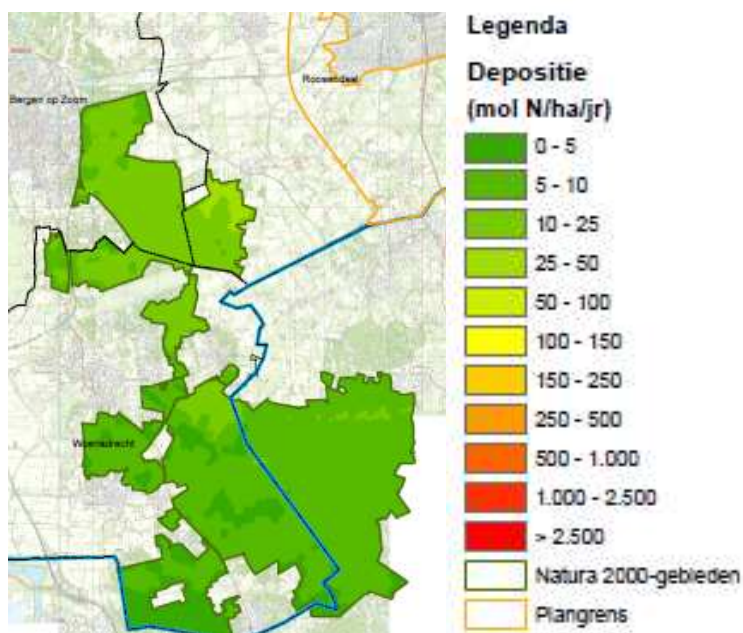
Binnen het plangebied Roosendaal-Nispen is momenteel circa 25 ha. glas ten behoeve van glastuinbouw aanwezig. De feitelijke oppervlakte bouwblok is aangeleverd. Uitgangspunt is dat 80% van het blok daadwerkelijk glas bevat. .

5.2.2 Maximale mogelijkheden

In dit scenario is het theoretisch maximum in beeld gebracht. Hierbij is invulling gegeven aan de maximale ontwikkelingsruimte die het nieuwe bestemmingsplan mogelijk maakt. De ruimtelijke mogelijkheden van het nieuwe bestemmingsplan (inclusief de flexibiliteitsbepalingen) vormen hiervoor het kader. Zie verder bijlage 2 voor de uitgangspunten.

5.3 Resultaten van de scenariostudie naar stikstofdepositie

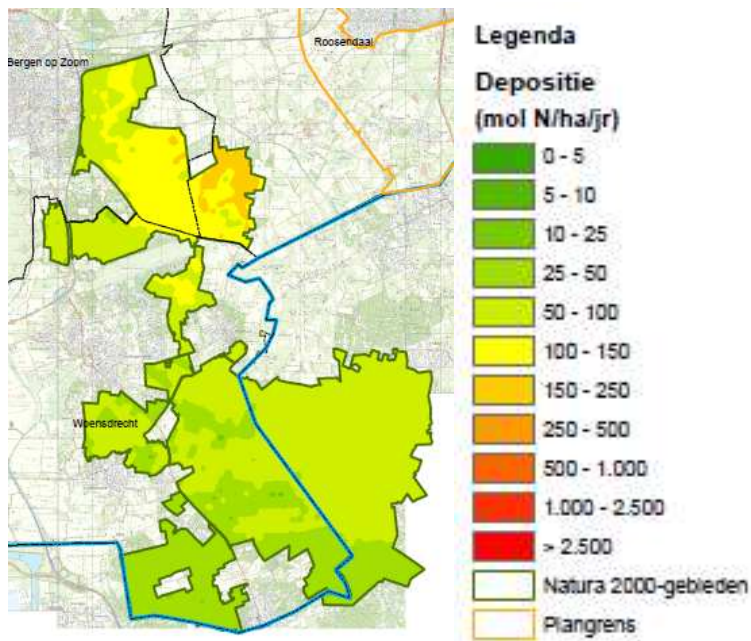
In Figuur 5.1 is de huidige bijdrage van de veehouderij (stallen en mestopslagen) en glastuinbouw in Roosendaal-Nispen aan de stikstofdepositie weergegeven, gebaseerd op de feitelijke situatie.

Figuur 5.1 Bijdrage agrarische bedrijven Roosendaal-Nispen aan de totale stikstofdepositie op Natura 2000-gebied Ulvenhoutse Bos, gebaseerd op de feitelijke situatie. Uitsnede van kaart in bijlage 4a.

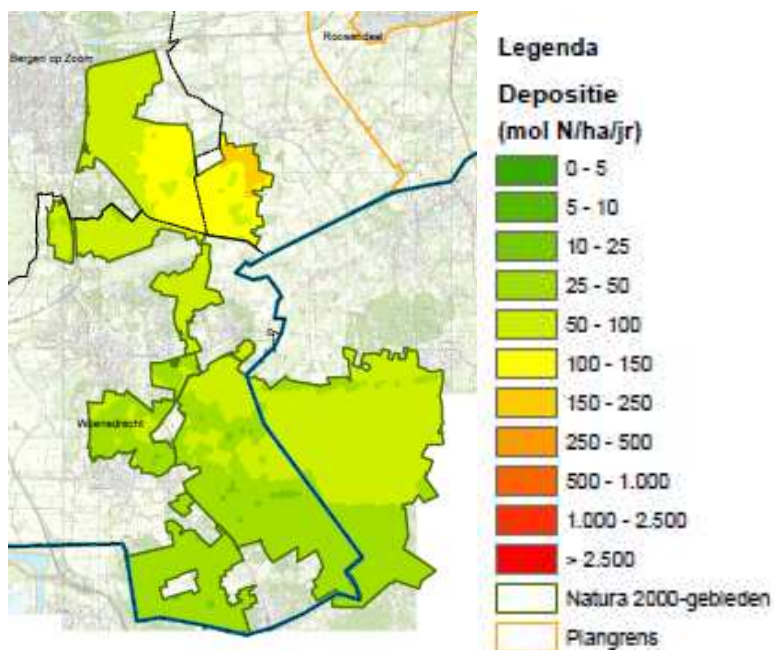
Uit de berekeningsresultaten blijkt dat de bijdrage van agrarische activiteiten in Roosendaal-Nispen aan de stikstofdepositie van de Natura 2000-gebieden maximaal 34,46 mol N/ha/jaar is.

In Figuur 5.2 is de bijdrage van de veehouderijen in het buitengebied van Roosendaal-Nispen aan de totale stikstofdepositie van de Natura 2000-gebieden Brabantse Wal en Kalmthoutse Heide gegeven. Hieruit blijkt dat, indien ervan uitgegaan wordt dat de bestemmingsplancapaciteit volledig wordt benut, de agrarische bedrijven in het plangebied maximaal 227 mol N/ha/jaar bijdraagt (in de Brabantse Wal, in de Kalmthoutse Heide is de maximale bijdrage lager, namelijk maximaal 100 mol n/ha/jaar)

Figuur 5.2 Bijdrage agrarische bedrijven Roosendaal-Nispen aan de totale stikstofdepositie op de Natura 2000-gebied Brabantse Wal en Kalmthoutse Heide, gebaseerd op de maximale situatie. Uitsnede van kaart in bijlage 4b.

Figuur 5.3 geeft het verschil tussen de feitelijke en de maximale situatie: de planbijdrage. Hieruit blijkt dat het plan maximaal 192 mol per hectare per jaar bijdraagt aan de totale stikstofdepositie in het Natura 2000-gebieden Brabantse Wal. In de Kalmthoutse Heide is de maximale depositie lager (tussen 50 en 100 mol N per ha/jaar).

Figuur 5.3 Verschil tussen bijdrage van scenario *maximaal* (maximale planbijdrage) ten opzichte van scenario *feitelijk* in mol per hectare per jaar. Uitsnede van kaart in bijlage 4c.

5.4 Ecologische gevolgen Brabantse Wal

De totale hoeveelheid stikstof op de oppervlakte van de habitattypen en de leefgebieden van de soorten (allemaal gevoelig voor stikstofdepositie) is in de plansituatie hoger dan in de feitelijke situatie. Op basis van figuur 5.3 blijkt de hoogste planbijdrage 192 mol/ha/jaar te zijn. Deze planbijdrage komt alleen voor in een zone waar geen gevoelige habitats en geen leefgebieden van soorten gebonden aan natte omstandigheden liggen. Alleen soorten gebonden aan droge leefgebieden komen in het gebied met de maximale planbijdrage voor, alhoewel de kern van deze leefgebieden ook zuidelijker in het Natura 2000-

gebied ligt. De meeste habitats, leefgebieden van 'natte' en 'droge' soorten ondervinden een planbijdrage van maximaal 100 mol/ha/jaar.

Er is sprake van een overspannen situatie. Het verschil tussen de achtergrondwaarde en de KDW's is zo groot dat deze planbijdrage niet meer meetbaar leidt tot een aantasting van de kwaliteit van het actueel aanwezige habitattypen en doorvertalend ook voor de gevoelige leefgebieden. Omdat voor alle habitattypen, m.u.v. de zwakgebufferde vennen, een ontwikkeldoelstelling geldt, leidt in principe elke toename tot een mogelijke aantasting van de natuurlijke kenmerken van de habitattypen. Voor de habitattypen 'pioniervegetatie met snavelbiezen' en de 'vochtige heiden' geldt dat de achtergrondwaarde zich richting de KDW gaat ontwikkelen of er zelfs onder komt. Bij een achtergrondwaarde rond de KDW kan een planbijdrage meetbare of zichtbare effecten hebben op de kwaliteit van de habitattypen.

Ter plaatse van de habitattypen en de leefgebieden is sprake van een dalende trend in de achtergronddepositie door het nemen van generieke maatregelen. Op termijn zal de depositiewaarde lager liggen dan in de huidige situatie het geval is, ook na volledige benutting van de bestemmingsplancapaciteit. Dat niveau zal wel later bereikt worden dan het geval zou zijn in een situatie zonder dit bestemmingplan.

Hoewel met name de leefgebieden van vogelsoorten als gevoelig voor stikstofdepositie zijn bestempeld, zijn er andere ecologische procesfactoren en gebruiksfactoren bepalend voor het ontstaan, het behoud en de ontwikkeling van deze leefgebieden. Voor de dodaars en fuut is het feit dat de vennen niet uitdrogen belangrijk. Voor de nachtzwaluw en zwarte specht zijn dat het bosbeheer (respectievelijk voldoende kapvlaktes en dood hout). Voor de boomleeuwerik is dat het militair gebruik dat zorgde voor voldoende open zandige terrein met verspreide bomen) (Provincie Noord-Brabant, september 2010). Hier kan stikstofdepositie het dichtgroeien van het gebied wel versnellen.

Het voortbestaan van de kamsalamander is vooral afhankelijk van de kwaliteit van de voortplantingspoelen. De groeiplaatsen van de drijvende waterweegbree kunnen ook beïnvloed worden door de planbijdrage.

Zeker in de gevallen met een planbijdrage én een ontwikkeldoelstelling is er sprake van een belemmering van ontwikkeldoelstelling. Vanuit de herstelstrategieën voor stikstofgevoelige habitats (uitgewerkt in het kader van het PAS) zijn verschillende effectgerichte maatregelen benoemd om effecten door stikstofdepositie tegen te gaan (bron: http://pas.natura2000.nl/pages/herstelstrategieen-deel_ii.aspx). Deze zullen de gevolgen van het generieke probleem van de stikstofdepositie aanpakken, maar zijn niet specifiek gekoppeld aan dit bestemmingsplan.

De kans dat de mogelijke negatieve effecten door de planbijdrage als significant worden beoordeeld is het grootst bij de zeer gevoelige habitattypen en zeer gevoelige leefgebieden met een ontwikkeldoel. Bij een behouddoelstelling en/of bij een beperktere gevoeligheid is de kans op een significant negatief effect kleiner. Maar ook in deze gevallen is er planbijdrage in een overspannen situatie (deels ook in de toekomst). Een significant negatief effect kan worden uitgesloten als het behoud van het leefgebied van de vogelsoorten vooral bepaald wordt door andere ecologische procesfactoren.

Conclusie: Er kan niet worden uitgesloten dat de natuurlijke kenmerken van de habitattypen en leefgebieden van soorten worden aangetast en het bereiken van een goede staat van instandhouding wordt belemmerd door de planbijdrage.

5.5 Ecologische gevolgen Kalmthoutse Heide

De totale hoeveelheid stikstof op de oppervlakte van de habitattypen (allemaal gevoelig voor stikstofdepositie) en de leefgebieden van de soorten (een deel is gevoelig voor stikstofdepositie) is in de plansituatie hoger dan in de feitelijke situatie. Op basis van figuur 5.3 blijkt de de hoogste planbijdrage 100 mol/ha/jaar te zijn.

Er is sprake van een gedeeltelijk overspannen situatie. In de overspannen situatie is het verschil tussen de achtergrondwaarde en de KDW's zo groot dat deze planbijdrage niet zichtbaar leidt tot een aantasting van

de kwaliteit van het actueel aanwezige habitattypen en de gevoelige leefgebieden. In de niet-overspannen situaties (bij de habitattypen met een 'hogere' KDW en in de kern van het Natura 2000-gebied met de laagste achtergrondwaarde (zie figuur 4.5) zal de planbijdrage niet leiden tot een overschrijding van de KDW en blijft de totale depositie (achtergrondwaarde + planbijdrage) ruim onder de KDW zodat een verslechtering van het habitatype niet optreedt.

Ter plaatse van de habitattypen en de leefgebieden is sprake van een dalende trend in de achtergronddepositie door het nemen van generieke maatregelen, waarbij de achtergronddepositie op termijn sterker afneemt dan de concentratie toeneemt als gevolg van het plan. Op termijn zal de depositiewaarde lager liggen dan in de huidige situatie het geval is, ook na volledige benutting van de bestemmingsplancapaciteit. Dat niveau zal wel later bereikt worden dan het geval zou zijn in een situatie zonder dit bestemmingplan.

Net als bij de Brabantse Wal zijn er leefgebieden van vogelsoorten die als gevoelig voor stikstofdepositie zijn bestempeld, maar waarbij er andere ecologische procesfactoren bepalend voor het ontstaan, het behoud en de ontwikkeling van deze leefgebieden.

Bij de beschrijving van de instandhoudingsdoelen wordt de hoge stikstofdepositie ook niet als de grootste bedreiging van het Natura 2000-gebied gezien, want dat zijn (Bron: <http://geo-vlaanderen.gisvlaanderen.be/geo-vlaanderen/natura2000>):

- Afbranden
- Grondwaterpomp
- Ontwatering
- Recreatie en toerisme
- Verstoring van vogels

Zeker in de gevallen met een planbijdrage in een overspannen situatie is er sprake van een belemmering van de instandhoudingsdoelen. Er zijn - vergelijkbaar met de herstelstrategieën voor stikstofgevoelige habitats (uitgewerkt in het kader van het PAS) effectgerichte maatregelen te benoemen om effecten door stikstofdepositie tegen te gaan. Deze zijn niet specifiek gekoppeld aan dit bestemmingsplan.

Er kan niet worden uitgesloten dat de natuurlijke kenmerken van de habitattypen en de gevoelige leefgebieden van soorten worden aangetast en het bereiken van een goede staat van instandhouding wordt belemmerd door de planbijdrage. De kans op een significant effect is het grootst bij de zeer gevoelige habitattypen en zeer gevoelige leefgebieden. Bij een beperktere gevoeligheid is de kans op een significant negatief effect kleiner. Dit ondanks het feit dat de berekende bijdrage niet leidt tot waarneembare ecologische effecten (omdat de achtergronddepositie heel hoog is) en dat het behoud van het leefgebied van de vogelsoorten vooral bepaald wordt door andere ecologische procesfactoren. De natuurlijke kenmerken van de niet (stikstof)gevoelige leefgebieden van soorten worden niet aangetast en het bereiken van een goede staat van instandhouding wordt niet belemmerd door de planbijdrage.

5.6 Cumulatie

Indien binnen de invloedzone van de Natura 2000-gebieden meerdere ontwikkelingen lopen die ieder voor zich geen effect, maar in gezamenlijkheid (cumulatief) wellicht wel een effect zouden kunnen hebben, dan moeten deze ontwikkelingen in cumulatie worden beoordeeld.

Omdat cumulatie in principe niet bekeken hoeft te worden bekeken bij significante projecten is een cumulatieonderzoek feitelijk niet nodig. In deze Passende beoordeling is daarom alleen een globale verkenning gedaan van mogelijk andere projecten die een effect hebben op stikstofdepositie.

In de Gemeente Roosendaal speelt een aantal ontwikkelingen die aanleiding zouden kunnen geven voor een cumulatie-toets. Het betreft:

- de ontwikkeling van het gebied De Stok;
- de ontwikkeling van het Landgoed Ottermeer;
- De ontwikkeling van het landgoed HeideBurgh.
- Bestemmingsplan Wouw

Deze ontwikkelingen vloeien voort uit reeds genomen besluiten, buiten het kader van het voorgenomen bestemmingsplan. Aangenomen kan worden dat in de berekeningen van de verwachte achtergrondwaarden van de stikstofbelasting door het Planbureau van de Leefomgeving nog geen rekening is gehouden met deze ontwikkelingen. Daarom is het bij de beoordeling van de mogelijke bijdrage van de mogelijkheden in het bestemmingsplan buitengebied Roosendaal - Nispen van belang ook deze ontwikkelingen in acht te nemen.

De Stok

In de Passende boordeling is cumulatie met het Factory Outlet Center Rosada Fase 2 (BP De Stok) een punt van aandacht in verband met de netwerkeffecten als gevolg van de verkeersaantrekkende werking in relatie tot het Natura 2000-gebied. Op basis van de ruimtelijke onderbouwing valt op te maken dat het hier om een toevoeging van 25 winkelunits cq 5.000m2 vvo gaat, een relatief geringe ontwikkeling. Er is niet onderzocht in hoeverre de ontwikkeling leidt tot een toename van stikstofemissie als gevolg van autoverkeer. Verwacht wordt dat de bijdrage van de ontwikkeling van De Stok aan de totale emissie vanuit het plangebied van het bestemmingsplan Roosendaal - Nispen minimaal zal zijn. Conclusie is dat er geen cumulatieve effecten optreden op de instandhoudingsdoelstelling voor de Brabantse Wal.

Landgoed Ottermeer

Het bestaande landgoed Ottermeer wordt verder ontwikkeld. Op het gebied van recreatie zal een natuurkampeerterrein, picknickplaats en groepsaccommodatie worden gerealiseerd. Verder zal nieuwe natuur worden gevormd en zal ecologisch landbouw worden ontwikkeld. Ook zullen een tweetal landgoedwoningen worden gerealiseerd. In het licht van de aard van het terrein en de nieuwe voorzieningen zal de verkeersaantrekkende werking ten gevolge van de nieuwe ontwikkelingen gering zijn. Het aantal dieren en daarmee de milieubelasting nemen af (Gemeente Roosendaal, z.d.(a)). Dit sluit aan bij de doelstellingen van initiatiefnemer om natuurvriendelijke, ecologische en extensieve bedrijfsvoering uit te oefenen. In de toelichting op het Bestemmingsplan is aangegeven dat geen effecten op het Natura 2000-gebied Brabantse Wal zijn (gemeente Roosendaal, z.d. (a)). Conclusie is dat er geen cumulatieve effecten optreden op de instandhoudingsdoelstellingen voor de Brabantse Wal bij de ontwikkeling van het landgoed Ottermeer.

Landgoed HeideBugh

In het gebied tussen Roosendaal en Rucphen wordt een nieuw landgoed HeideBurgh voorbereid (gemeente Roosendaal, februari 2011). Het plan bestaat uit:

- 17 luxe villa's;
- een 18 holes golfbaan accommodatie met clubhuis, horeca en parkeergelegenheid;
- nieuwe natuur.

In de toelichting op het Bestemmingsplan is aangegeven dat geen effecten op het Natura 2000-gebied Brabantse Wal zijn (gemeente Roosendaal, z.d. (b)). Conclusie is dat er geen cumulatieve effecten optreden op de instandhoudingsdoelstellingen voor de Brabantse Wal bij de ontwikkeling van het landgoed HeideBurgh.

Bestemmingplan Buitengebied Wouw

Indien de planbijdrages van het bestemmingsplan buitengebied Roosendaal-Nispen cumulatief met de planbijdrage van het bestemmingsplan buitengebied Wouw wordt bekeken, zijn de effecten, zowel in de feitelijke situatie als de maximale nog groter (zie ook bijlage 5 voor de kaart met de depositie op de twee Natura 2000-gebieden).

Tabel 5.1 Cumulatief effect bestemmingsplannen Roosendaal-Nispen en Wouw

	Laagste depositie op Natura 2000 (mol N/Ha/jaar)	Hoogste depositie op Natura 2000 (mol N/Ha/jaar)
Feitelijk	2,92	529,09
Maximaal	34,1	4767,98
Verschil Max - feit	31,18	4238,89

6 Conclusies en aanbevelingen

In de Passende beoordeling zijn de effecten van de ontwikkelingen die het bestemmingsplan Roosendaal-Nispen mogelijk gemaakt voor de Natura 2000-gebieden Brabantse Wal (Nederland) en Kalmthoutse Heide (België). Het betreft de effecten als gevolg van een toename aan stikstofdepositie.

6.1 Natura 2000-gebied Brabantse Wal

In tabel 6.1 is de beoordeling van de effecten op de instandhoudingsdoelen voor het Natura 2000-gebied Brabantse Wal opgenomen als gevolg van de toename aan stikstofdepositie (planbijdrage als gevolg van het bestemmingsplan Roosendaal-Nispen).

Toelichting beoordeling	
Geen kans op significant negatief effect	<ul style="list-style-type: none"> • Geen stikstofgevoelig habitat of leefgebied van soort • Planbijdrage beïnvloedt de natuurlijke kenmerken van het habitat of leefgebied niet.
Beperkte kans op significant negatief effect	<ul style="list-style-type: none"> • Beperkt stikstofgevoelig habitat of leefgebied van soort; • Planbijdrage in overspannen situatie; • Door generieke daling van de achtergrondwaarde vormt de planbijdrage een beperkte vertraging van het moment dat de achtergrondwaarde het niveau bereikt dat het risico op een significant negatief effect is uitgesloten; • Geen natuurlijke buffering van het systeem die het ecologische effect van een planbijdrage kan voorkomen of beperken; • Behouddoelstelling voor oppervlakte en kwaliteit.
Kans op significant negatief effect	<ul style="list-style-type: none"> • (Zeer) Stikstofgevoelig habitat of leefgebied van soort; • Planbijdrage in overspannen situatie; • Geen natuurlijke buffering van het systeem die het ecologische effect van een planbijdrage kan voorkomen of beperken; • Behouddoelstelling voor oppervlakte en kwaliteit.
Grote kans op significant negatief effect	<ul style="list-style-type: none"> • (Beperkt tot Zeer) Stikstofgevoelig habitat of leefgebied van soort; • Planbijdrage in overspannen situatie; • Geen natuurlijke buffering van het systeem die het ecologische effect van een planbijdrage kan voorkomen of beperken; • Ontwikkeldoelstelling voor kwaliteit (en soms ook oppervlakte).

Tabel 6.1: Beoordeling effect op instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebied Brabantse Wal

Instandhoudingsdoelstellingen		Beoordeling effect
Habitattypen		
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	
H2330	Zandverstuivingen	
H3110	Zeer zwakgebufferde vennen	
H3130	Zwakgebufferde vennen	
H3160	Zure vennen	
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	
Habitatsoorten		
H1166	Kamsalamander	
H1831	Drijvende waterweegbree	
Broedvogels		
A004	Dodaars	
A008	Geoorde fuut	
A072	Wespendief	
A224	Nachtzwaluw	
A236	Zwarte Specht	
A246	Boomleeuwerik	

Op grond van deze punten kan worden geconcludeerd dat significant negatieve effecten als gevolg van het bestemmingsplan Roosendaal-Nispen op beschermde habitattypen en -(habitat- en vogel)soorten in het Natura 2000-gebied Brabantse Wal op voorhand niet uit te sluiten zijn. De natuurlijke kenmerken van het onderzochte Natura 2000-gebied worden als gevolg van de toename aan stikstofdepositie aangetast

6.2 Natura 2000-gebied Kalmthoutse Heide

In tabel 6.2 is de beoordeling van de effecten op de instandhoudingsdoelen voor het Natura 2000-gebied Kalmthoutse Heide opgenomen als gevolg van de toename aan stikstofdepositie (planbijdrage als gevolg van het bestemmingsplan Roosendaal-Nispen).

Toelichting beoordeling	
Geen kans op significant negatief effect	<ul style="list-style-type: none"> • Geen stikstofgevoelig habitat of leefgebied van soort • Planbijdrage beïnvloedt de natuurlijke kenmerken van het habitat of leefgebied niet.
Kans op significant negatief effect	<ul style="list-style-type: none"> • Beperkt stikstofgevoelig habitat of leefgebied van soort; • Planbijdrage in overspannen situatie; • Door generieke daling van de achtergrondwaarde vormt de planbijdrage een beperkte vertraging van het moment dat de achtergrondwaarde het niveau bereikt dat het risico op een significant negatief effect is uitgesloten; • Geen natuurlijke buffering van het systeem die het ecologische effect van een planbijdrage kan voorkomen of beperken; • Behoud- of ontwikkeldoelstelling voor oppervlakte en kwaliteit 1).
Grote kans op significant negatief effect	<ul style="list-style-type: none"> • (Zeer) Stikstofgevoelig habitat of leefgebied van soort; • Planbijdrage in overspannen situatie; • Geen natuurlijke buffering van het systeem die het ecologische effect van een planbijdrage kan voorkomen of beperken; • Behoud- of ontwikkeldoelstelling voor oppervlakte en kwaliteit 1).

1) er is voor de Kalmthoutse Heide geen onderscheid gemaakt in een behoud- of ontwikkeldoelstelling, daarom is vanuit een worst-case geredeneerd (ontwikeldoelstelling_

Tabel 6.2: Beoordeling Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebied Kalmthoutse Heide

Habitatype		
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	
H2330	Zandverstuivingen	
H3110	Zeer zwakgebufferde vennen	
H3130	Zwakgebufferde vennen	
H4010A	Vochtige heiden	
4030	Droge heiden	
7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen	
Habitatsoorten		
H1042	Gevlekte witsnuitlibel	
-	Rugstreeppad	
-	Heikikker	
-	Poelkikker of Kleine groene kikker	
-	Gladde slang	
-	Laatvlieger	
-	Watervleermuis	
-	Gewone dwergvleermuis	
Vogelsoorten		
A004	Dodaars	
A038	Wilde Zwaan	
A041	Kolgans	
A043	Grauwe gans	

A048	Bergeend	
A050	Smient	
A051	Krakeend	
A052	Wintertaling	
A053	Wilde eend	
A054	Pijlstaart	
A056	Slobeend	
A059	Tafeleend	
A061	Kuifeend	
A072	Wespendief	
A082	Blauwe Kiekendief	
A107	Korhoen	
A119	Porseleinhoen	
A125	Meerkoet	
A151	Kemphaan	
A156	Grutto	
A160	Wulp	
A197	Zwarte stern	
A222	Velduil	
A224	Nachtzwaluw	
A236	Zwarte Specht	
A246	Boomleeuwerik	
A255	Duinpieper	
	Blauwe reiger 1)	
	Regenwulp 1)	
	Rietgans 1)	
	Rode Wouw 1)	
	Smelleken 1)	
	Witoogeend 1)	

Op grond van deze punten kan worden geconcludeerd dat significant negatieve effecten als gevolg van het bestemmingsplan Roosendaal-Nispen op beschermde habitattypen en -(habitat- en vogel)soorten in het Natura 2000-gebied Kalmthoutse Heide op voorhand niet uit te sluiten zijn. De natuurlijke kenmerken van het onderzochte Natura 2000-gebied worden als gevolg van de toename aan stikstofdepositie aangetast

6.3 Kanttekeningen

Het Bestemmingsplan moet uitvoerbaar zijn, ook in het kader van de Natuurbeschermingswet. Aan een nieuw bestemmingsplan buitengebied kan alleen vastgesteld worden indien de passende beoordeling aantoonbaar voldoet aan de voorwaarden genoemd in artikel 19g van de Natuurbeschermingswet: de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied mogen niet worden aangetast.

Door de verhoging van de stikstofdepositie op de voor stikstof gevoelige habitats en leefgebieden van soorten in twee Natura 2000-gebieden is echter niet uitgesloten dat de natuurlijke kenmerken van deze Natura 2000-gebieden niet worden aangetast.

Worst case

Ter nuancering van de conclusies wordt opgemerkt dat de veronderstelde uitbreiding in de scenario's met maximale invulling van de planologische ruimte veel groter is dan op grond economische trends mag worden verwacht. Hiervan uitgaande zijn deze scenario's dus niet realistisch. De scenario's illustreren wel dat zonder nadere voorwaarden op bedrijfsniveau de ammoniakdepositie kan toenemen. Dit is overigens ook het geval bij de huidige planologische ruimte (maximale invulling binnen de kaders van de vigerende be-

stemmingsplannen), maar uiteraard nog meer als de planologische ruimte toeneemt, bijvoorbeeld als gevolg van uitbreiding van de glastuinbouw.

Mitigerende maatregelen

Het aantal te nemen mitigerende maatregelen op planniveau is beperkt. De meeste mitigerende maatregelen zijn maatregelen op projectniveau, en kunnen op dit niveau niet betrokken worden in de effectbeoordeling. Het betreft maatregelen zoals:

- Toepassen van bronmaatregelen (Gies et al., 2009), zoals:
  - Eiwitarm voeren in de melkveehouderij;
  - Mestaanwending aanscherpen;
  - Emissiearme rundvee- en kalverstallen;
  - Luchtwassers op intensieve veehouderijen;
  - Beëindiging of verplaatsing van bedrijven met piekbelastingen;
- Compenseren van de emissie van de uitbreiding door verlaging van de emissie van bestaande stallen (saldering binnen één bedrijf);
- Herstelmaatregelen in het Natura 2000-gebied zelf, die het effect van stikstofdepositie terugdringen.

Zoneren is een mogelijke mitigerende maatregel op planniveau, maar is geen optie omdat de Natura 2000-gebieden op een te grote afstand van het plangebied liggen.

Op planniveau is een optie: een soort stolp-principe over het plangebied en alle ammoniak hierbinnen houden. Dan moet de gemeente er wel flankerend beleid voor hebben en het is onzeker of dit voor Roosendaal de oplossing is. Daarnaast 'verplicht' de depositiebank van Brabant het om vrijkomende ammoniak in te brengen in de bank en wordt de mogelijkheid voor 1 op 1 saldering eigenlijk onmogelijk.

Verordening Stikstof en Natura 2000

In de praktijk zal de vergunningverlening in het kader van de natuurbeschermingswet ervoor zorgen dat bij uitbreiding of nieuwvestiging van veehouderijen of glastuinbouw geen toename van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden op zal treden. Daarmee worden dus ook (extra) effecten van stikstofdepositie en de kans op significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen voorkomen. De regelgeving op dit gebied zal op basis van de Programmatische Aanpak Stikstof nader moeten worden uitgewerkt, maar het 'stand-still-beginsel' (per bedrijf geen toename van de stikstofdepositie) geldt ook nu al).

Verder is van belang dat de provincie Noord-Brabant haar eigen beleidskader met betrekking tot ammoniak en veehouderij heeft uitgewerkt in de Verordening Stikstof en Natura 2000. Hierin is onder andere bepaald dat in alle nieuwe en te renoveren stallen in Brabant extra emissiebeperkende stalsystemen moeten worden toegepast. Hierdoor zal ook bij een toename van het aantal dieren op een veehouderij, in veel gevallen toch geen sprake zijn van een toename van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Mocht er, ondanks de toegepaste extra emissiebeperkende stalsystemen, toch nog sprake zijn van een toename, dan mag deze alleen plaatsvinden als elders een bedrijf stopt waardoor de stikstofdepositie per saldo toch niet toeneemt. Dit noemt men het salderen en gebeurt vanuit een door de provincie beheerde depositiebank. Bij het salderen vindt ook nog een 'afroming van de stikstofrechten' plaats: er wordt meer stikstof uit de bank gehaald dan strikt voor de saldering nodig is. Dit heeft uiteraard een extra positief effect voor de Natura 2000-gebieden. Dit geheel zorgt ervoor dat toename van de stikstofdepositie en significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen worden voorkómen, het zal in totaal zelfs leiden tot een geleidelijke afname van de stikstofbelasting.

Echter, uit jurisprudentie blijkt dat in een Passende beoordeling aantasting van natuurlijke kenmerken niet kan worden uitgesloten door een algemene verwijzing naar saldering via een depositiebank. De saldering kan pas worden beoordeeld als er een besluit over heeft plaatsgevonden.

7 Literatuur

Dobben, H.F. van, R. Bobbink, D. Bal en A. van Hinsberg, 2012. Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 2397 2397.

Gemeente Roosendaal, z.d (a). Toelichting Bestemmingsplan Landgoed Ottermeer.

Gemeente Roosendaal, z.d (b). Toelichting Bestemmingsplan Landgoed HeideBurgh.

Gemeente Roosendaal, 16 februari 2011. Factory Outlet Center Rosada Fase 2. Ruimtelijke onderbouwing, concept.

Grontmij, 24 januari 2011. Quick scan invloed stikstofdepositie rijkswegenprojecten op Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten en Beschermdenatuurmonumenten; verkennend onderzoek naar de gevoeligheid van VR- en HR-soorten en soorten waarvoor Beschermdenatuurmonumenten zijn aangewezen voor stikstofdepositie, en de aandachtspunten voor beoordeling daarvan binnen rijkswegenprojecten. In opdracht van Dienst Verkeer en Scheepvaart (DVS), in afstemming met de Corporate Dienst, Expertise. Houten.

Oranjewoud, 2012. Bestemmingsplan Roosendaal-Nispen; notitie reikwijdte en detailniveau.

Oranjewoud, juli 2011. Bestemmingsplan Roosendaal-Nispen. Voortoets; toets aan de Natuurbeschermingswet 1998.

Overloop S. (red), augustus 2011. Milieurapport Vlaanderen. MIRA Achtergronddocument Thema Vermesting. Vlaamse Milieumaatschappij.

PAS-herstelstrategieën

Provincie Noord-Brabant, september 2010. Beheerplan Natura 2000 Brabantse Wal. Werkdocument

Website Ministerie EZ (aanwijzingsbesluiten)

Bijlage 1:

Nota van Uitgangspunten bestemmingsplan Buitengebied Roosendaal - Nispen

(Gemeente Roosendaal)

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Naar aanleiding van Wet ruimtelijke ordening (2008) is de gemeente Roosendaal in 2003 begonnen met een actualiseringsprogramma om te komen tot een actueel bestemmingsplannenbestand voor de hele gemeente. Het gemeentelijk grondgebied was destijds versnipperd in een groot aantal bestemmingsplannen uit verschillende perioden. Bovendien zat er verschil in systematiek tussen de diverse bestemmingsplannen.

Inmiddels is de gemeente al een heel eind op weg met het programma. Er zijn inmiddels veel minder bestemmingsplannen van kracht voor het grondgebied en de bestemmingsplannen hebben veelal dezelfde systematiek. De planning is dat de gemeente per 1 juli 2013 (de uiterste datum op basis van de Wet ruimtelijke ordening (Wro)) beschikt over een actueel plannenbestand.

Het bestemmingplan Buitengebied Roosendaal - Nispen dateert van juli 2001. Het reparatieplan, dat betrekking heeft op enkele kleine gedeelten van het plangebied, dateert uit 2007. Op basis van de Wet ruimtelijke ordening is het plan aan vervanging toe. Ook de systematiek is sinds die tijd veranderd. Bovendien zijn er sinds 2001 diverse beleidswijzigingen geweest op zowel rijks-, provinciaal als gemeentelijk niveau.

Verder is het zo dat het karakter van het Brabantse platteland in enkele decennia tijd drastisch is veranderd. De bevolking is sterk gegroeid en het Brabantse platteland is door een toename van het bedrijfsleven op sommige plaatsen fors verstedelijkt. De groei van de steden en de mobiliteitsbehoefte legden forse ruimteclaims op het landelijk gebied. In de landbouw tekende zich een sterk dalende arbeidsbehoefte af, mede door mechanisering van de agrarische bedrijven.

De trend van schaalvergroting en een afnemend aantal bedrijven in de landbouw zal - zo het zich laat aanzien - verder doorzetten. Dit heeft gevolgen voor de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied. Een deel van de bedrijven zoekt naar nevenfuncties, bijvoorbeeld in de recreatie, de zorg of de verkoop van landbouwproducten. De ruimtelijke gevolgen blijven dan vaak beperkt. Het gebeurt ook dat bedrijven stoppen, waarbij de vrijkomende grond wordt verkocht aan een boer die schaalvergroting zoekt. Maar dan rijst de vraag wat er gebeurt met de stallen, de woning, de kassen en de schuren. Nieuwe eigenaren kloppen dan met de meest uiteenlopende plannen aan bij de gemeente. Zonder goede regelingen kan de ruimtelijke kwaliteit in het geding komen.

In 2009 is het bestemmingsplan Buitengebied Wouw, van de voormalige gemeente Wouw, aangepast aan de nieuwe beleidsuitgangspunten en de huidige, gewenste plansystematiek van de gemeente. Deze uitgangspunten en plansystematiek vormen de leidraad voor het bestemmingsplan Buitengebied Roosendaal – Nispen.

Als eerste aanzet voor het voorontwerpbestemmingsplan Buitengebied Roosendaal-Nispen is de voorliggende Nota van Uitgangspunten opgesteld. In het kader van deze nota is aansluiting gezocht bij het gemeentelijke beleidskader. Naast het gemeentelijk beleid is voornamelijk het provinciaal beleid van belang voor de ontwikkeling van deze Nota van uitgangspunten.

In de Verordening ruimte Noord-Brabant 2012 heeft de provincie regels gesteld om haar provinciale belangen te beschermen. De verordening werkt bindend voor de Brabantse gemeenten. Bij de ontwikkeling van een bestemmingsplan moet de verordening in acht worden genomen.

In de Nota van uitgangspunten bestemmingsplan Buitengebied Roosendaal-Nispen is een visie op de relevante ruimtelijke en sectorale beleidsthema's uitgewerkt. De functies alsmede de waarden in het gebied zijn hier van belang. Voor de functies kan bijvoorbeeld worden gedacht aan landbouw, agrarische en niet agrarische bedrijvigheid, burgerwoningen, dag- en verblijfsrecreatie en milieu. Bij de waarden gaat het bijvoorbeeld om de aardkundige, landschappelijke, cultuurhistorische en ecologische waarden.

1.2. Plangebied

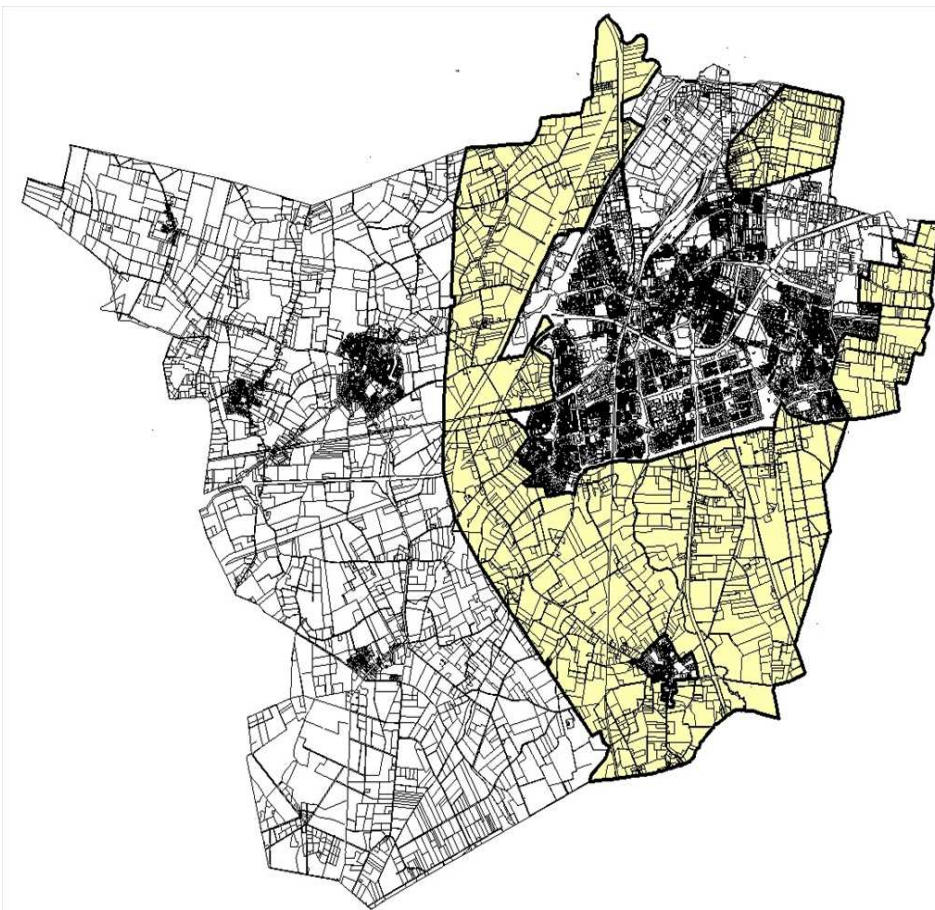
Het plangebied Buitengebied Roosendaal - Nispen is als volgt begrensd:

- in het noorden wordt het plangebied begrensd door de gemeentegrens met de gemeente Halderberge. Tevens sluit het plan aan op de huidige bestemmingsplannen van Borchwerf II en Recreatiepark De Stok;
- aan de westzijde loopt de plangrens vanaf het bestaande stedelijke gebied tot aan de grens van de voormalige gemeente Wouw (en sluit hiermee aan op het bestemmingsplan Buitengebied Wouw);
- in het zuiden wordt het plangebied begrensd door de gemeentegrens/rijksgrrens met de Belgische gemeente Essen;
- aan de oostzijde loopt de plangrens vanaf het bestaande stedelijke gebied tot aan de gemeentegrens met de gemeente Rucphen.

De kern Nispen maakt geen deel uit van het plangebied. Dit geldt ook voor de golfbaan Heideburgh, die deels op Roosendaals, deels op Rucphens grondgebied zal worden gerealiseerd. Ook de nieuwe ontwikkeling "Landgoed Ottermeer" vormt geen onderdeel van het plangebied.

Het gebied De Stok fase 2 en 2A wordt geregeld in een apart bestemmingsplan en maakt dus evenmin onderdeel uit van het plangebied Buitengebied Roosendaal-Nispen. Het betreft het gebied waar het Factory Outlet Center Rosada is gesitueerd, alsmede de gronden ten zuiden van de Wouwbaan ingeklemd tussen Rijksweg en buisleidingenstraat, waar een volkstuintencomplex, een -inmiddels leegstaand- tuincentrum en een compensatiebos zijn gerealiseerd.

Op onderstaande afbeelding is de ligging van het plangebied van het bestemmingsplan Buitengebied Roosendaal-Nispen aangegeven.

Afbeelding Plangebied bestemmingsplan Buitengebied Roosendaal - Nispen

2. Doelstelling en uitgangspunten

2.1. Doelstelling

Het platteland is in verandering. Bij de landbouw is er aan de ene kant vraag naar schaalvergroting, terwijl er aan de andere kant steeds meer agrarische bedrijven hun functie verliezen. Recreatie en (cultuur)toerisme zorgen voor nieuwe werkgelegenheid en vormen steeds meer een belangrijke economische drager van het platteland. Er moet rekening worden gehouden met nieuwe ruimtebehoeftes voor wonen, werken, voorzieningen, verkeer, water, recreatie en natuur.

De nota van uitgangspunten heeft tot doel de uitgangspunten vast te leggen voor de verdere planontwikkeling van het plangebied "Buitengebied Roosendaal – Nispen". De Nota van Uitgangspunten geeft met beleidsmatige uitgangspunten richting aan de kwaliteit van het project binnen de context van rijksbeleid en provinciaalbeleid en beleidsdoelen van de gemeente Roosendaal.

De nota vormt de beleidsbasis voor de actualisering van het bestemmingsplan Buitengebied Roosendaal - Nispen. Per thema wordt de basis voor de juridische regeling geschetst. Deze basis wordt uitgewerkt in het bestemmingsplan Buitengebied Roosendaal - Nispen.

Voor dit bestemmingsplan geldt de volgende hoofddoelstelling:

Het bestemmingsplan Buitengebied Roosendaal-Nispen richt zich op het behoud en waar mogelijk de versterking van de ruimtelijke en functionele kwaliteit van het plangebied. Het gaat hierbij vooral om kwaliteit voor aan het buitengebied gebonden functies (landbouw, bos, natuur, landschap, recreatie en water), mede in relatie tot de dynamiek ervan en aanwezige waarden.

De ruimtelijke kwaliteit wordt bepaald door de gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde. De aanwezige landschapswaarden (inclusief cultuurhistorie) en natuurwaarden spelen hierbij een belangrijke rol. Ook wordt er rekening gehouden met ruimtelijk relevante water- en milieuaspecten. Daarnaast komen de overige functies in het buitengebied aan bod.

Bij de afweging van de verschillende belangen in het buitengebied wordt – aansluitend het beleid van zowel gemeente, provincie als rijk – aan de gebiedsfuncties natuur, landbouw en landschap een doorslaggevend belang toegekend. Ontwikkelingen van andere functies mogen dus niet een zodanige omvang of intensiteit hebben dat ze de functies natuur, landschap en landbouw onevenredig beïnvloeden.

De hoofddoelstelling is uitgewerkt in de volgende subdoelen:

- 1. Landbouw:** behoud en waar mogelijk versterking van de agrarische bedrijvigheid. Hierbij wordt rekening gehouden met de aanwezige landbouw (agrarische bedrijfsvoering en agrarische bedrijfsontwikkeling), landbouw met een neventak en verbrede landbouw;
- 2. Bos/Natuur:** behoud en waar mogelijk versterking van de ecologische verscheidenheid. Hierbij wordt rekening gehouden met aanwezige soorten en de te realiseren en aanwezige ecologische (hoofd)structuur (water, bosgebieden, natuurgebieden, landschapselementen);
- 3. Water:** behoud, herstel en ontwikkeling van het bestaande watersysteem, mede in relatie tot het vasthouden van gebiedseigen water.
- 4. Recreatie:** behoud en waar mogelijk versterking van de mogelijkheden voor recreatie en recreatief (mede)gebruik, mede in relatie tot de aanwezige toeristisch-recreatieve infrastructuur (paden, routes);
- 5. Landschap:** behoud en waar mogelijk versterking van de landschappelijke identiteit en verscheidenheid, zowel visueel-ruimtelijk als cultuurhistorisch gezien. Hierbij wordt rekening gehouden met de landschappelijke onderlegger van de verschillende (deel)gebieden;

6. Archeologie/Cultuurhistorie: behoud en waar mogelijk verheldering van archeologische gebieden en cultuurhistorische structuren, clusters en linten, waarbij ook herstel door ontwikkeling plaats moet kunnen vinden.

Voor het bereiken van de subdoelen gelden de volgende uitgangspunten:

1. Het scheiden (waar nodig) dan wel verweven (waar mogelijk) van de verschillende functies in het buitengebied (landbouw, bos, natuur en landschap, alsmede recreatie en toerisme)
2. Terughoudendheid met niet-agrarische functies en niet functioneel aan het buitengebied gebonden functies;
3. Het behouden en waar mogelijk versterken van het landschappelijk karakter van het buitengebied;
4. Het behouden van de landschappelijke – en natuurwaarden binnen het plangebied, in het bijzonder binnen de Groenblauwe mantel en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

2.2. Uitgangspunten

Binnen het plangebied worden verandering verwacht op het terrein van landbouw, voormalige agrarische bedrijfsgebouwen (VAB's) natuur en landschap, water; recreatie, enz. Daar waar ontwikkelingen zijn voorzien, zullen deze in ieder geval in gebieden met bijzondere waarden nader moeten worden afgewogen. Afhankelijk van de zwaarte van de ontwikkeling kan dit via een binnenplanse afwijkingmogelijkheid of wijziging plaats vinden. Op deze wijze wordt rekening gehouden met actuele waarden in het plangebied en zijn nieuwe ontwikkelingen niet op voorhand uitgesloten.

Binnen de algemene plansystematiek dienen er keuzes te worden gemaakt voor de uitwerking van enkele essentiële onderdelen van het ruimtelijk beleid voor het buitengebied. Het betreft hier de doorvertaling van de hoofdzonering en subzonering van het provinciaal ruimtelijk beleid, mede in relatie tot de bouwvlakken.

Voor wat betreft de zonering van gebieden in het buitengebied gaat het bestemmingsplan Buitengebied Roosendaal-Nispen uit van de Verordening ruimte. Hierin is onderscheid gemaakt in agrarisch gebied en de groenblauwe structuur. Deze zonering is deels opgebouwd uit actuele waarden en deels uit potentiële waarden.

Het agrarisch gebied betreft primair een gebied waar primair agrarische economie wordt ontwikkeld. Voor het buitengebied Roosendaal-Nispen wordt daarbij onderscheid gemaakt in extensiveringsgebieden en verwevingsgebieden. In de extensiveringsgebieden zijn de mogelijkheden voor agrarische bedrijven beperkter, of zelfs uitgesloten, ten opzichte van de verwevingsgebieden.

De groenblauwe structuur betreft gebieden waar een menging van functies plaatsvindt en dat zich kenmerkt door veel waarden. De groenblauwe structuur valt uiteen in twee gedeeltes: de ecologische hoofdstructuur (EHS) en de groenblauwe mantel.

De provincie heeft een standpunt ingenomen ten aanzien van de waarden in het plangebied en heeft deze waarden opgenomen op de structurenkaart van de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening Noord-Brabant en de ambitiekaart van de Gebiedspaspoorten. De waarden zijn zowel in de regels als op de kaarten van de Verordening ruimte vastgelegd.

2.3. Functionele ontwikkelingen

De basis voor de functionele ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan wordt gevormd door het provinciale beleid c.q. de Verordening ruimte (Vr). Het beleid in deze nota wordt door de gemeente overgenomen als uitgangspunt voor het bestemmingsplan Buitengebied Roosendaal-Nispen. Daarnaast is het huidige bestemmingsplan als uitgangspunt gehanteerd, evenals het bestemmingsplan Buitengebied Wouw. Dit leidt tot de volgende uitgangspunten c.q. randvoorwaarden voor de plansystematiek:

1 Landbouw

Agrarische bouwvlakken

Alle agrarische gebouwen en bouwwerken in het buitengebied (bedrijfswoning, bijbehorende bouwwerken, stallen, mestopslag, voedersilo's) worden met de bijbehorende voorzieningen (tuin, erfverharding, kuilvoerplaten en erfbepanting) zoveel mogelijk binnen een op de verbeelding begrensde bouwvlak opgenomen. Binnen het bouwvlak dient ook de nieuwe bebouwing te worden gesitueerd. Agrarische bouwvlakken worden op de verbeelding weergegeven door middel van een aanduiding binnen de onderliggende agrarische gebiedsbestemming. Bij het toekennen van bouwvlakken zal onderscheid worden gemaakt in:

- grondgebonden agrarische bedrijven;
- niet-grondgebonden agrarische bedrijven, zijnde intensieve veehouderijbedrijven;
- glastuinbouwbedrijven;
- overige niet-grondgebonden agrarische bedrijven.

De omvang van de agrarische bouwvlakken wordt overgenomen uit het huidige bestemmingsplan Buitengebied Roosendaal en Nispen Reparatieplan (2003) en is destijds afgestemd op:

- de bestaande rechten (het bouwvlak in het destijds geldende bestemmingsplan) voor zover deze reëel waren en de aanwezige omgevingswaarden dit toelieten;
- de behoefte van het bedrijf;
- de aard van de omgevingskwaliteiten;
- een zo efficiënt mogelijk gebruik van de ruimte binnen de bouwkegel.

In het huidige bestemmingsplan Buitengebied Roosendaal en Nispen Reparatieplan worden ook de kleine agrarische bedrijven zoveel mogelijk agrarisch bestemd. Op locaties met een zeer geringe agrarische activiteit wordt een bouwvlak toegekend met beperkte uitbreidingsruimte.

Nieuwvestiging en omschakeling

Nieuwvestiging (creëren van nieuw agrarisch bouwvlak) van agrarische bedrijven wordt uitsluitend binnen het agrarisch gebied toegestaan indien het gaat om de verplaatsing van een bedrijf dat op de huidige locatie geen toekomstperspectief heeft. Hierbij kan het bijvoorbeeld gaan om de uitplaatsing van een bedrijf uit een natuurgebied of een bebouwde kom. Wel moet vooraf onderzocht worden of in de behoefte voor een nieuwe locatie ook kan worden voorzien door gebruik te maken van een bestaand (vrijgekomen) agrarisch bouwvlak. Nieuwvestiging van glastuinbouw wordt in het gehele plangebied uitgesloten.

Binnen de agrarische gebiedsbestemmingen kunnen agrarische bedrijven omschakelen naar elke agrarische bedrijfsvorm, behalve intensieve veehouderij en glastuinbouw. Daarnaast is de omschakeling en hervestiging van niet-grondgebonden agrarische bedrijven die zich geheel of in overwegende mate richten op een teelt van gewassen in gebouwen, niet zijnde een glastuinbouwbedrijf (zoals een champignonkwekerij of een witlofkwekerij), in de groenblauwe mantel niet toegestaan. In de Verordening ruimte is geen specifiek begrip opgenomen voor een paardenhouderij. Wel biedt het provinciale beleid de mogelijkheid om een paardenhouderij op te kunnen richten op een bestaand bouwvlak (VAB-vestiging). Tevens kan een paardenhouderij als nevenfunctie bij een agrarisch bedrijf worden toegestaan. Omschakeling naar paardenhouderij is - gelet op de ruimtelijke impact die deze agrarische bedrijfsvorm kan hebben – mogelijk, gekoppeld aan een wijzigingsprocedure. Omschakeling naar recreatie is eveneens mogelijk door middel van een wijzigingsprocedure.

Uitbreiding van agrarische bouwvlakken

Omdat de vastgestelde bouwkaavel (op termijn) niet voor alle agrarische bedrijven voldoende ontwikkelingsperspectief met zich mee draagt is een verdere uitbreiding van het bouwvlak voor alle bedrijven mogelijk via een nadere afweging in de vorm van een wijzigingsprocedure. Bij de uitbreiding van het bouwvlak moet rekening gehouden worden met de aanwezige landschappelijke, natuurlijke en/of cultuurhistorische waarden.

De maximale uitbreidingsmogelijkheid van de bouwvlakken wordt begrensd tot maximaal 1,5 ha. Daarnaast geldt bij uitbreiding de verplichting advies te vragen van de Agrarische adviescommissie (AAB) De uitbreiding van intensieve veehouderijen was gekoppeld aan de zogeheten duurzame locaties voor intensieve veehouderij. Hierbij mochten deze bedrijven hun bouwvlak uitbreiden tot maximaal 2,5 hectare. Op grond van de provinciale Verordening ruimte zal de maximale uitbreidingsmogelijkheid in agrarisch gebied, in verwevingsgebieden en in gebieden in de groenblauwe mantel worden teruggebracht naar 1,5 hectare. In extensiveringsgebieden, onder andere rondom de Molenbeek en bij De Stok is uitbreiding van intensieve veehouderij uitgesloten.

Glastuinbouw

Bestaande glastuinbouwbedrijven mogen, gelet op wat geregeld is in het huidige bestemmingsplan en in de Verordening ruimte van de provincie, hun bouwvlak (op maat) via wijziging uitbreiden tot maximaal 3,5 ha (waarvan 3 ha netto glas). Hierbij geldt dat een uitbreiding in overeenstemming moet zijn met de diverse omgevingskwaliteiten.

Boomteelt

In het Gebiedsplan Brabantse Delta zijn binnen het plangebied geen gebieden aangewezen als concentratiegebieden voor de boomteelt. In het bestemmingsplan wordt voor de binnen het plangebied aanwezige boomteeltbedrijven geen specifieke regeling opgenomen. Wel bestaat binnen het plangebied de mogelijkheid voor het realiseren van teeltondersteunende voorzieningen

Teeltondersteunende kassen

Het agrarisch gebied is gelegen buiten de groenblauwe structuur en het bestaand stedelijk gebied. Binnen het agrarisch gebied is op het bouwvlak van agrarische bedrijven 5000 m² aan teeltondersteunende kassen toegestaan. In de Verordening ruimte zijn binnen het plangebied zijn geen gebieden aangewezen waar buiten het bouwvlak teeltondersteunende kassen toegestaan. Zoals eerder vermeld zijn binnen de groenblauwe mantel teeltondersteunende kassen uitgesloten

Teeltondersteunende voorzieningen

Het gebruik van teeltondersteunende voorzieningen is aan regels gebonden omdat ze van invloed zijn op het landschapsbeeld, de natuur en de waterhuishouding. In het beleid wordt onderscheid gemaakt in tijdelijke voorzieningen (folies, insectengaas, schaduwhallen, hagelnetten etc.) en permanente voorzieningen (container- stellingenteelt etc.). Permanent teeltondersteunende voorzieningen mogen tot een oppervlakte van 5000 m² uitsluitend op het bouwvlak worden opgericht. Buiten het bouwvlak zijn tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen, voor maximaal 6 maanden, binnen agrarisch gebied toegestaan, met uitzondering van de groenblauwe mantel waar teeltondersteunende voorzieningen enkel binnen het bouwvlak zijn toegestaan.

Agrarische bedrijfswoningen

In principe hebben alle volwaardige agrarische bedrijven recht op één bedrijfswoning. Een tweede agrarische bedrijfswoning is op grond van de Verordening ruimte uitgesloten. De bestaande bedrijfswoningen worden dan ook positief bestemd. De inhoud van de agrarische bedrijfswoning is maximaal 750 m³ (exclusief kelder), tenzij de woning al een grotere omvang heeft. In dat geval is de bestaande omvang bestemd. Voor nieuwe eerste agrarische bedrijfswoningen geldt wel de vereiste van

een AAB-toets, waarin naast de volwaardigheid ook de noodzaak ten behoeve van een doelmatige bedrijfsvoering getoetst dient te worden. De vestiging van een of meerdere wooneenheden of de splitsing in meerdere wooneenheden in cultuurhistorische waardevolle bebouwing, waaronder karakteristieke boerderijen, is toegestaan onder voorwaarde dat met deze vestiging of splitsing het belang van het behoud of herstel van deze waardevolle bebouwing gediend is.

Tijdelijk huisvesting arbeidsmigranten

Ten behoeve van de tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten zal in het bestemmingsplan Buitengebied Roosendaal en Nispen een regeling opgenomen. De regeling ziet er op toe om te voorzien in de behoefte aan huisvesting van tijdelijke werknemers tijdens de piekperiodes van een bedrijf. De woonvoorzieningen mogen structureel van aard zijn, maar de bewoning (het gebruik) zelf mag maximaal 6 maanden per jaar zijn. Het gaat dan om navolgende voorzieningen:

- Huisvesting op eigen bedrijf door het verbouwen van een eigen bedrijfsgebouw;
- Huisvesting op eigen bedrijf door logies in de eigen bedrijfswoning;
- Tijdelijke woonunits op eigen bedrijf (maximaal 5 per bedrijf);
- Stacaravans op eigen bedrijf.

Het plaatsen van woonunits wordt daarbij pas toegestaan indien blijkt dat de woonvoorzieningen niet zijn te realiseren door het verbouwen van een eigen bedrijfsgebouw op het eigen bedrijf of door logies te bieden in de eigen bedrijfswoning op het eigen bedrijf. Vanwege de uitstraling naar de omgeving wordt het maximaal aantal personen per bedrijf niet meer mag bedragen dan 50. In het bestemmingsplan Buitengebied is de totale maximale oppervlakte aan units beperkt tot 300 m². Gebleken is dat deze omvang in de praktijk te beperkt is. In het bestemmingsplan Buitengebied Roosendaal – Nispen wordt de maximale oppervlakte daarom gemaximaliseerd op 450 m². In het buitengebied wordt niet toegestaan:

- Wooneenheden in gebouwencomplexen of grotere gebouwen in buitengebied;
- Huisvesting op vakantieparken en campings;
- Tenten op eigen bedrijf;
- Toercaravans op eigen bedrijf.

Tevens zal ten behoeve van de tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten in het bestemmingsplan een wijzigingsbevoegdheid worden opgenomen teneinde huisvesting langer dan 6 maanden per kalenderjaar mogelijk te maken, mits deze huisvesting plaatsvindt in de bedrijfswoning of in een bedrijfsgebouw.

2 Nieuwe economische dragers / plattelandsvernieuwing

Naar verwachting zal de trend van een toename aan vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen zich de komende jaren voortzetten. De gemeente ondersteunt initiatieven voor hergebruik die het economisch en/of sociaal draagvlak in het agrarisch gebied versterken. In dit verband staat de gemeente ook positief tegenover functieverbreiding van agrarische bedrijven (nevenactiviteiten).

Nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven

De provincie heeft in de Verordening ruimte geen concreet beleid voor nevenfuncties en verbrede landbouw opgenomen. Wel geldt de zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit en de regel voor de kwaliteitsverbetering van het landschap.

Nevenactiviteiten kunnen worden onderverdeeld in activiteiten die een directe relatie hebben met het agrarisch bedrijf (verbrede landbouwactiviteiten) en in overige nevenactiviteiten zonder directe relatie met de bestaande agrarische bedrijfsvoering.

Verbrede landbouw kan gezien worden als 'agrariërs met iets erbij'. De nevenactiviteit hangt samen met de agrarische bedrijfsvoering of staat ten dienste van het bedrijf. Agro-toerisme, waaronder minicampings, agrarisch natuurbeheer, mestverwerking en biovergisting (tot 25.000 ton/jaar) en de verkoop van streekeigen producten zijn voorbeelden van 'verbrede landbouw'. Overige nevenactiviteiten zijn bijvoorbeeld recreatie en zorgdiensten, agrarisch verwante functies, agrarisch technische hulpfuncties en statische binnenopslag.

De ontwikkeling van verbrede landbouwactiviteiten is in beginsel op alle agrarische bouwblokken toegestaan, mits geen afbreuk wordt gedaan aan of aantasting plaatsvindt van de in de omgeving aanwezige waarden. Het realiseren van een verbrede activiteit is nagenoeg altijd geregeld via een ontheffing (uitzonderingen zijn een oppervlak van 400 m² aan statische opslag en 100 m² aan detailhandel ten behoeve van een boerderijwinkel: deze worden direct toegestaan).

Uitbreiding van het agrarisch bouwblok ten behoeve nevenactiviteiten worden in beginsel niet toegestaan omdat dit indruist tegen de principes van zuinig ruimtegebruik.

Niet direct aan het agrarisch bedrijf gerelateerde nevenactiviteiten dienen ook als vervolgfunctie te kunnen worden toegelaten. Dit omdat eenmaal opgestarte nevenactiviteiten vaak steeds verder worden uitgebouwd, waarbij de agrarische hoofdfunctie steeds verder naar de achtergrond verdwijnt. Er is alleen sprake van een nevenfunctie zolang het agrarisch bedrijf als hoofdfunctie wordt uitgeoefend. Daarom is het ook nodig om een bij de nevenfunctie passend maximum aan bebouwing op te nemen.

Hieronder volgt een opsomming van mogelijke nevenactiviteiten of verbrede landbouwactiviteiten met de daarbij geldende randvoorwaarden. Om te kunnen toetsen of aan deze randvoorwaarden wordt voldaan is het realiseren van de genoemde activiteiten in de meeste gevallen gekoppeld aan een binnenplanse afwijkingmogelijkheid.

- Verkoop aan huis van op het eigen bedrijf geproduceerde producten en gewassen. Deze activiteiten mogen nadrukkelijk niet de vorm van volwaardige detailhandel aannemen. Het maximaal voor verkoopdoeleinden 'aan huis' in te richten vloeroppervlak is (bij recht) 100 m² per bedrijf.
- Recreatieve en zorgverlenende nevenfuncties (via een binnenplanse afwijkingmogelijkheid) onder de voorwaarde dat de activiteiten kleinschalig blijven en niet het hoofdinkomen vormen. Vakantieappartementen zijn toegestaan tot een maximum van vijf appartementen per agrarisch bedrijf, bed & breakfast tot een maximum van 5 kamers/10 personen.
- Semi- en niet-agrarische nevenfuncties zijn (via een afwijkingmogelijkheid) uitsluitend binnen de gebieden met een agrarische hoofdfunctie toegestaan. Naast een agrarische tak kan een bedrijf zich bijvoorbeeld op beperkte schaal bezig houden met houderij of stalling van paarden. Ook een vaak voorkomende nevenactiviteit is loonwerk of andere op de agrarische sector gerichte dienstverlening, zoals transport. De activiteiten dienen plaats te vinden binnen de bestaande bebouwing; nieuwbouw of uitbreiding ten behoeve van deze functies is niet toegestaan.
- Statische opslag: deze activiteit wordt (bij recht) gebonden aan een oppervlakte van maximaal 400 m². Het realiseren van grotere oppervlaktes is gekoppeld aan een binnenplanse afwijkingmogelijkheid voor buitenpandige opslag. Opslag in kassen is uitgesloten.
- Via een binnenplanse afwijkingmogelijkheid zijn in bestaande gebouwen ook mantelzorg activiteiten als nevenactiviteit toegestaan. Hieraan is een maximaal vloeroppervlak van 80m² verbonden.

Per agrarisch bedrijf kunnen meerdere nevenfuncties worden uitgeoefend. Om de agrarische hoofdfunctie van de bedrijven te garanderen zal de totale omvang aan de meeste nevenactiviteiten gebonden worden aan een oppervlakte van 500 m².

Hergebruik vrijkomende (agrarische) bedrijfsgebouwen

Als gevolg van diverse ontwikkelingen in de landbouwsector komen veel agrarische bedrijfsgebouwen vrij. Beëindiging van het agrarisch gebruik kan leiden tot verloedering van (cultuurhistorisch waardevolle) bebouwing en aantasting van de ruimtelijke kwaliteit. Indien hergebruik samen gaat met sloop van (niet cultuurhistorisch waardevolle) bebouwing kan dit bijdragen aan ruimtelijke kwaliteitsverbetering. Bovendien kan hergebruik een impuls leveren aan de versterking van de leefbaarheid op het platteland en kan het kapitaalvernietiging voorkomen.

Gezien de agrarische hoofdfunctie van het grootste deel van het buitengebied heeft bij hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing agrarisch hergebruik de voorkeur. Indien dit niet mogelijk is, wordt hergebruik voor andere economische dragers nagestreefd.

In het bestemmingsplan Buitengebied Roosendaal-Nispen is hergebruik van vrijkomende boerderijen mogelijk voor recreatieve voorzieningen, opslagactiviteiten, kleinschalige niet-agrarische bedrijvigheid (tot milieucategorie 2) en voor wonen. Voorwaarde voor hergebruik is dat hierbij een bijdrage wordt geleverd aan een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit.

Voor hergebruik gelden de volgende algemene randvoorwaarden:

- Inpassen in omgeving (vorm, maat, schaal);
- Geen vergroting bouwvolume en sloop overtollige bebouwing (geen waardevolle bebouwing);
- Hergebruik afstemmen op capaciteit wegen;
- Geen aantasting van aanwezige waarden;
- Geen belemmeringen voor omliggende agrarische bedrijven.

Indien agrarisch hergebruik niet mogelijk is, is hergebruik van voormalige agrarische bedrijfswoningen voor recreatieve voorzieningen of burgerbewoning aanvaardbaar op voorwaarde dat overtollige stallen en andere voormalige bedrijfsgebouwen worden gesloopt.

1) Recreatieve voorzieningen.

Het moet hierbij gaan om voorzieningen die bezoekersextensief, kleinschalig en samengaan met de overige functies. Daarnaast is speciale aandacht vereist voor de landschappelijke inpassing van de ontwikkeling.

2) Statische opslagactiviteiten

Hierbij gelden als randvoorwaarden:

- Geen afbreuk aan natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische waardevolle kwaliteiten en verbetering van de ruimtelijke kwaliteit;
- Opslag die ten dienste staat van een elders gevestigd niet-agrarisch bedrijf is uitgesloten;
- Alleen opslag van statische aard;
- Maximaal 1000 m²;
- Geen buitenopslag;
- Geen detailhandel.
- Overige bedrijfsbebouwing zonder cultuurhistorische waarden wordt gesloopt.

3) Toevoeging van burgerwoningen door splitsing

Splitsing van beeldbepalende boerderijen is toegestaan, omdat dit kan bijdragen aan het behoud van de voor het buitengebied kenmerkende boerderijgebouwen. Hierbij geldt als voorwaarde dat de bijbehorende bedrijfsgebouwen worden gesloopt, tenzij deze gebouwen monumentale kwaliteiten bezitten en daarnaast dat rekening dient te worden gehouden met stankcirkels.

4) Agrarisch-technische hulpbedrijven

Vestiging is toegestaan in VAB's binnen agrarisch gebied. Buitenopslag is in geen geval toegestaan, tenzij voortvloeiend uit de aard van het bedrijf. Daarnaast mag het ruimte beslag van het nieuw te vestigen bedrijf niet meer bedragen dan het voormalige agrarisch bouwvlak. Bovendien is een goede inpassing in de omgeving vereist. Tenslotte is voor zover er sprake is van een toenemend aantal verkeersbewegingen, bijvoorbeeld ten behoeve van een veetransportbedrijf, tevens een gunstige ligging langs een regionale verkeersader vereist.

5) Agrarisch verwante bedrijven

Vestiging is uitsluitend toegestaan in VAB's binnen agrarisch gebied. Voorwaarde is dat het bedrijf past in de omgeving. Daarnaast mag het ruimte beslag van het nieuw te vestigen bedrijf in beginsel niet meer bedragen dan het voormalige agrarisch bouwvlak. Buitenopslag is niet toegestaan, tenzij deze rechtstreeks voortvloeit uit de aard van het bedrijf.

6) Overige in het buitengebied voorkomende bedrijvigheid

Onder bepaalde randvoorwaarden is ook de hervestiging van 'startende bedrijven' in VAB's in de gebieden met een agrarische hoofdfunctie toegestaan. Daarvoor gelden de volgende voorwaarden:

- het hergebruik moet passen in de omgeving;
- publieksgerichte voorzieningen zijn niet toegestaan;
- in opzet en ontwikkelingsperspectief moet het om een kleinschalige activiteit gaan, met in beginsel slechts enkele werknemers;
- als het om een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer gaat, mag het slechts een inrichting zijn die behoort tot de lichtste milieucategorieën
- detailhandel is alleen toegestaan als ondergeschikte nevenactiviteit;
- publieksgerichte voorzieningen zijn niet toegestaan;
- de bedrijfsgebouwen mogen niet groter zijn dan de voormalige agrarische bedrijfsgebouwen, met een maximale oppervlakte van 400 m²;
- overtollige gebouwen moeten worden gesloopt, tenzij het waardevolle bebouwing is;
- buitenopslag is niet toegestaan.

3 Recreatie en toerisme

De gemeente streeft in het gehele buitengebied een verdere uitbouw, verbetering en structurering van de recreatieve infrastructuur na, waarbij vooral op de regionale en plaatselijke behoeften wordt ingespeeld. Het gaat hierbij vooral om voorzieningen als fiets- en wandelpaden, rust- en picknick-bankjes, informatiepanelen etc. Daarbij is aandacht nodig voor een betere onderlinge afstemming van de routes onderling.

De bestaande recreatieve dag- en verblijfsvoorzieningen zijn met het oog op het bovenstaande beleid positief bestemd. Voor nieuwe grootschalige of intensieve vormen van recreatie geldt een terughoudend beleid: het bestemmingsplan biedt hiervoor geen ruimte.

Met betrekking tot de mogelijkheden voor kleinschalig kamperen sluit het bestemmingsplan aan bij de gemeentelijke Beleidsnota kleinschalige kampeervormen. Op basis van dit beleid is kleinschalig kamperen uitsluitend als nevenactiviteit mogelijk bij bestaande agrarische bedrijven.

De aanwezige recreatiewoningen worden als zodanig gehandhaafd en bestemd. Permanente bewoning van deze woningen is uitgesloten.

In het gehele buitengebied bestaat de mogelijkheid om bouwwerken van geringe omvang ten behoeve van het recreatieve medegebruik op te richten zoals bijvoorbeeld picknicktafels, speel- en schuilgelegenheden, informatieborden en bewegwijzeringen. Bij plaatsing in bos- en natuurgebieden mogen de aanwezige natuurwaarden niet worden aangetast.

4 Niet-agrarische bedrijvigheid

Het buitengebied is in de eerste plaats bestemd voor agrarische bedrijven en bedrijven die verwant zijn aan de agrarische sector (de agrarische technisch en agrarisch aanverwante bedrijven). Als uitgangspunt voor het bestemmingsplan geldt dan ook dat bedrijven zonder functionele binding met het buitengebied thuis horen in een kern of op een bedrijventerrein. Onder voorwaarden is het echter wel mogelijk om via hervestiging op een voormalige agrarische bedrijfslocatie (VAB) een bedrijf in daar toe geschikte delen van het buitengebied uit te oefenen.

Hoewel de gemeente meer ruimte wil reserveren voor nieuwe economische initiatieven in het buitengebied wordt er – ter bescherming van zowel het landschap als de aanwezige woonfuncties in het buitengebied – een duidelijke lijn getrokken van wat wel en niet kan. Niet alle mogelijke vormen van hergebruik zijn dus overal toelaatbaar. Conform de Verordening ruimte zijn alleen bedrijven tot maximaal milieucategorie 2 en een maximale omvang van 5000 m² toegestaan. Daarnaast hebben aan het buitengebied verwante functies (zoals loonwerkbedrijven, veehandelsbedrijven en hoveniersbedrijven) de voorkeur boven niet verwante functies. De gemeente beoordeelt verzoeken tot hergebruik op basis van de gebiedsbestemming, de aanwezige omgevingsfactoren en de eventuele waarde van de bebouwing zelf.

Bestaande niet-agrarische bedrijven

Uitgangspunt van het bestemmingsplan is dat voorkomen wordt dat de ruimtelijke impact van de bestaande niet-agrarische bedrijven op het landschap en de leefbaarheid groeit. De bestaande bedrijven worden daarom positief bestemd maar met de uitbreiding van de bedrijven wordt terughoudend omgegaan. De mogelijkheden voor omschakeling naar andere typen bedrijvigheid zijn beperkt. Aan de bedrijven is een strak begrensd bestemmingsvlak om de bestaande voorzieningen toegekend en de bestaande bebouwingsoppervlakte is vastgelegd in de voorschriften. Onder voorwaarden is via een binnenplanse afwijkingmogelijkheid een (eenmalige) maximale bebouwingsuitbreiding van maximaal 15% van het bestaande bebouwingsoppervlak geboden.

Bij uitbreiding geldt als voorwaarde dat deze geen afbreuk mag doen aan de aanwezige landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische waarden, dat de noodzaak voor uitbreiding wordt aangetoond en dat de uitbreiding vanuit milieuhygiënisch oogpunt aanvaardbaar is.

Nieuwvestiging van niet-agrarische bedrijven

Nieuwvestiging van niet-agrarische bedrijven (op een nieuwe locatie) in het buitengebied is uitgesloten. In het kader van het beleid voor VAB's is de vestiging van niet-agrarische bedrijven in vrijkomende boerderijpanden zoals gezegd wel toegestaan in agrarisch gebied. Alleen niet-agrarische bedrijven uit de lichtste milieucategorieën, maximaal milieucategorie 2 en tot een maximale omvang van 5000 m², komen hiervoor in aanmerking.

5 Wonen

Door het hergebruik van vrijgekomen boerderijen als woning is de woonfunctie in toenemende mate in het buitengebied aanwezig. Daarnaast is ook bewust een aantal nieuwe burgerwoningen in het buitengebied gebouwd. Burgerwoningen bevinden zich vooral in de aanwezige bebouwingslinten en kleine dorpen. Vaak bevinden zich tussen de burgerwoningen of in de directe omgeving daarvan nog verschillende agrarische en niet-agrarische bedrijven.

Bestaande woningen

De bestaande woningen worden positief bestemd middels een bestemmingsvlak. Hierin worden zowel voor- als achtertuin (indien aanwezig) in opgenomen. De maximale omvang van burgerwoningen is 750 m³. Indien de bestaande omvang van een woning groter is dan 750 m³ is de bestaande oppervlakte het maximum.

Bij alle burgerwoningen bestaat de mogelijkheid voor het bouwen van bijbehorende bouwwerken. De maximale maatvoering daarbij is 100 m². Qua functie dient het bijbehorend bouwwerk te passen bij de bestemming, en qua locatie in de directe nabijheid van de burgerwoning gesitueerd te worden. Hiertoe wordt een maximale afstand tussen bestaande bebouwing en nieuw op te richten bebouwing opgenomen.

Nieuwbouw van burgerwoningen/woningsplitsing

Nieuwbouw van woningen in het buitengebied is in het algemeen uitgesloten. Alleen onder speciale condities is nieuwbouw aan de orde, onder andere als gevolg van de regeling Ruimte voor Ruimte (woning in ruil voor sloop) of andere Rood-voor-Groenconstructies, zoals nieuwe landgoederen. Het bestemmingsplan geeft hier echter geen mogelijkheden voor: in geval dient een afzonderlijke planologische procedure te worden gevoerd waarbij maatwerk kan worden geleverd.

Toevoeging van woningen door splitsing van boerderijen is toegestaan omdat dit kan bijdragen aan het behoud van deze panden. Voorwaarden voor woningsplitsing zijn onder meer dat de bebouwde oppervlakte niet wordt vergroot en de (agrarische) verschijningsvorm gehandhaafd blijft. Bovendien mag geen afbreuk worden gedaan aan de omgevingskwaliteiten. Tot slot dienen vanuit de milieuwetgeving (stank en geluid) geen belemmeringen te bestaan.

Aan-huis-verbonden beroepen/bedrijven

Door het opnemen van een afwijkingsmogelijkheid binnen de bestemming Wonen zal ruimte worden geboden voor het uitoefenen van een aan-huis-verbonden-beroep. Daarnaast:

- detailhandel is niet toegestaan;
- tenslotte mag het aan-huis-verbonden beroep/bedrijf geen publieksaantrekkende / verkeersaantrekkende werking en/of leiden tot onaanvaardbare parkeerdruk.

Mantelzorg

In 2002 is in de provincie Noord-Brabant discussie ontstaan over tijdelijke inwoners van ouders bij hun verzorgers. In 2003 heeft het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant een regeling voor gemeenten opgesteld. De regeling heeft betrekking op inwoning in een bijgebouw, de zogenaamde 'afhankelijke woonruimte'. Er kan dus geen sprake zijn van een zelfstandige woning. Binnen de woonbestemming wordt mantelzorg mogelijk gemaakt door het opnemen van een afwijkingsmogelijkheid. Zodra de noodzaak van de mantelzorg niet meer aanwezig is zal intrekking van de afwijking plaatsvinden.

6 Verkeer en infrastructuur

Op het gebied van de infrastructuur worden in het buitengebied geen grote veranderingen voorzien, met uitzondering van het downgraden van de Antwerpseweg. De huidige vierbaansweg wordt daarbij teruggebracht naar een tweebaansweg.

Het bestemmingsplan Buitengebied Roosendaal en Nispen zal ruimte bieden voor verbeterwerkzaamheden aan wegen met alleen of in hoofdzaak een functie voor het buitengebied, zoals landbouwwegen en kavelpaden.

De bouw van (solitaire) windmolens wordt in het bestemmingsplan niet toegestaan.

7 Ecologie

Uitgangspunt voor het bestemmingsplan is dat geen strijdigheid ontstaat met het beleid en de wetgeving op het gebied van de natuurbescherming. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen gebiedsbescherming en soortenbescherming.

Voor wat betreft de gebiedsbescherming gaat het om de bescherming van de gebieden die zijn aangewezen als onderdeel van de ecologische hoofdstructuur (EHS) en het natuurgebied De Brabantse Wal dat is aangewezen als Natura 2000 gebied. Het bestemmingsplan is gericht op de bescherming van deze gebieden en biedt geen mogelijkheden die in strijd zijn met de natuurfunctie. Het Natura 2000-gebied Brabantse Wal is gelegen buiten het plangebied.

De soortenbescherming is in Nederland geïmplementeerd in de Flora- en faunawet (april 2002). Op grond van deze wet mogen beschermde soorten – die in de wet zijn aangewezen – niet gedood, gevangen, verontrust, geplukt of verzameld worden en is het niet toegestaan om nesten, holen en of andere vaste verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, vernielen of te verstoren. Onder voorwaarden is ontheffing van deze gebodsbepalingen mogelijk. Voor een aantal (bedreigde Rode Lijst)soorten zijn deze voorwaarden zeer streng.

De Flora- en faunawet is altijd en onverkort van kracht. Dit betekent dat op het moment dat nieuwe activiteiten aan de orde zijn (bij recht, via ontheffing of via wijziging) in het kader van de Flora- en faunawet de mogelijke effecten op beschermde soorten altijd moeten worden meegewogen. Een beoordeling op het moment dat de activiteiten daadwerkelijk aan de orde zijn (en dus niet ten tijde van het opstellen van het bestemmingsplan) geeft het meest actuele en beschermingswaardige beeld. Indien op dat moment blijkt dat sprake is van (een) beschermde soort(en) en de activiteit strijdigheid oplevert met de bepalingen uit de Flora- en faunawet, zal de activiteit pas kunnen plaatsvinden nadat hiervoor een ontheffing is verkregen.

Bij het opstellen van het bestemmingsplan moet wel redelijk zicht bestaan op de verleenbaarheid van een eventueel benodigde ontheffing. Anders is het bestemmingsplan niet uitvoerbaar.

8 Cultuurhistorie, monumenten en archeologie

Uitgangspunt voor het bestemmingsplan is het veiligstellen van de aanwezige archeologische, aardkundige en cultuurhistorische waarden. Voor het aspect archeologie betekent dit dat voor de gebieden die nog niet worden beschermd op grond van de Monumentenwet maar waar wel archeologische vondsten zijn gedaan een planologische bescherming krijgen in het bestemmingsplan via een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden (voorheen aanlegvergunningenstelsel) voor (diepe) grondwerkzaamheden.

In de gebieden met een hoge en middelhoge archeologische verwachtingswaarde is bij voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen – bijvoorbeeld de uitbreiding van een agrarisch bouwvlak – archeologisch vooronderzoek vereist. Hierbij geldt een uitzondering, in gebieden met een hoge archeologische verwachtingswaarde, voor het bouwen van bouwwerken waarvan de omvang minder dan 50 m² bedraagt en voor grondwerkzaamheden minder dan 50 cm diep. In gebieden met een middelhoge archeologische verwachtingswaarde geldt een uitzondering voor het bouwen van bouwwerken met een omvang van minder dan 100 m².

Om dubbele regelgeving te voorkomen wordt voor de gebouwen en terreinen die al beschermd worden op grond van de Monumentenwet en de gemeentelijke monumenten-verordening geen beschermende regeling in het bestemmingsplan opgenomen.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied moet ook rekening gehouden worden met de aanwezige cultuurhistorische en aardkundige (landschaps)waarden. Dit geldt in het bijzonder voor de gebieden die op de Cultuurhistorische Waardenkaart van de Verordening ruimte zijn aangegeven als

historisch landschappelijke vlakken en lijnen met hoge en zeer hoge waarde en daarnaast de aardkundig waardevolle gebieden. Binnen het plangebied is op grond van de Verordening ruimte geen sprake van cultuurhistorische vlakken en/of aardkundig waardevol gebied. Landgoed Visdonk is aangemerkt als een complex van cultuurhistorisch belang.

Daarnaast dient rekening te worden gehouden met de gemeentelijke erfgoedkaart. De erfgoedkaart is een cultuurhistorische en archeologische waardenkaart voor het hele grondgebied van de gemeente Roosendaal. Het geeft een overzicht van alle relevante aardkundige, historische en archeologische gegevens. Op de erfgoedkaart zijn diverse gebieden als cultuurhistorisch en/of archeologische waardevol aangewezen.

Aan de ontwikkeling van de diverse functies in het buitengebied worden landschappelijke voorwaarden gesteld, gericht op het herkenbaar blijven van het cultuurlandschap en het behoud van de aardkundige waarden.

Bijlage 2. Uitwerking uitgangspunten rekenmodel stikstofdepositie

Algemene uitgangspunten

De Nota van Uitgangspunten bestemmingsplan buitengebied Roosendaal Nispen vormt het uitgangspunt.

Er wordt onderscheidt gemaakt in deelgebieden:

- extensiveringsgebied;
- verwevingsgebied;
- groenblauwe mantel.

In het verwevingsgebied en de groenblauwe mantel kan via de wijzigingsbevoegdheid worden uitgebreid naar 1,5 ha bouwblok. In het extensiveringsgebied wordt geen uitbreidingsruimte geboden. Hier wordt het bestaande bouwblok overgenomen in het nieuwe plan.

Er wordt ook onderscheidt gemaakt in verschillende bestemmingen:

- grondgebonden;
- niet grond gebonden (zijnde intensieve veehouderij en glastuinbouwbedrijven);
- overige niet grondgebonden agrarische bedrijven.

Elke vorm van omschakeling is mogelijk behoudens het omschakelen naar IV of glastuinbouw.

Berekeningen

- Feitelijk
- Maximaal (voornemen maximaal ingevuld)

Uitgangspunten rekenmodel

Voor het uitvoeren van de berekening is gebruik gemaakt van OPS-pro versie 4.3. Alle agrarische bedrijven binnen de gekozen grids, zijn opgenomen in de bronbestanden. Voor de berekeningen zijn algemeen geaccepteerde defaultwaarden voor de parameters: veebezetting, schoorsteenhoogte (ST-hoogte), gemiddelde gebouwhoogte (gem GH), schoorsteenbinnendiameter (ST bindiam), uittreesnelheid (ST-uittree) ingevoerd.

Invoergegevens OPS-Pro

Gemiddelde gebouwhoogte: 6 meter

Emissiepunthoogte natuurlijke ventilatie: 1,5 meter (grondgebonden bedrijven)

Emissiepunthoogte mechanische ventilatie: 5,0 meter (intensieve bedrijven)

Luchtsnelheid: natuurlijke ventilatie: 0,4 meter per seconde (grondgebonden bedrijven)

Luchtsnelheid: mechanische ventilatie: 4 meter per seconde (intensieve bedrijven)

Diameter uitstroomopening: 0,5 meter

Receptorpunten

Op de randen van het Natura2000 gebied: Brabantse Wal / Kalmhoutse heide

(Voor Wav-gebieden, voor effectbeschrijving natuur in MER: op de zeer kwetsbare gebieden binnen de gemeente en ter hoogte van de gebieden in een zone van drie kilometer om de gemeente grens).

Kaarten

Reguliere kaarten (feitelijk, maximaal en verschilkaart), voor zowel Natura 2000 alsmede zeer kwetsbaar gebied.

Namen: feitelijke situatie, 'Voornemen, maximaal scenario'

Achtergronddepositiekaarten voor 2011, 2015 en 2020.

Zeer kwetsbare gebieden ingevolge de Wav

De grondgebonden bedrijven in de zone groeien tot maximaal 2.446 kg NH₃ mits de huidige emissie niet hoger is. De intensieve bedrijven in de zone groeien niet. De huidige emissie wordt ingevoerd. De voormalige veehouderijen groeien niet nu oprichting in de zone niet is toegestaan.

Uitgangspunten feitelijke situatie:

De vergunde veebezetting is op basis van CBS Statline cijfers gecorrigeerd om de feitelijke situatie te benaderen. Voor leghennen en vleeskuikens zijn de vergunde dieraantallen vergeleken met gemiddelde cijfers over 2008, 2009 en 2010. Dit aangezien de cijfers van 2011 (vanwege marktomstandigheden) een vertekend beeld laten zien.

CBS omschrijving	CBS 2011	CBS inclusief 10%	web-bvb september 2012	correctiepercentage (Cbs +10%)	
				(reductie t.o.v. web bvb 2012)	
Melk- en kalfkoeien (>= 2 jaar)	3602	3962,2	5646		29,8
Jongvee voor de melkveehouderij	3010	3311	4736		30,1
Zoogkoeien	284	312,4	499		37,4
Vleesvee	2191	2410,1	3292		26,8
Biggen	14496	15945,6	14364		-11,0
Fokvarkens	2779	3056,9	3601		15,1
Vleesvarkens	31886	35074,6	39945		12,2
Leghennen, ouderdieren van leghennen	176895	194584,5	268312		27,5
Paarden en pony's	562	618,2	1290		52,1
Schape	2230	2453	2131		-15,1
gemiddelde over de jaren 2008, 2009 en 2010					

* gemiddelde over de jaren 2008, 2009 en 2010

Glastuinbouwlocaties

De feitelijk oppervlakte bouwblok is aangeleverd. Uitgangspunt is dat 80% van het blok daadwerkelijk glas bevat.

Uitgangspunten maximaal scenario:

In dit scenario wordt het theoretische maximum als uitgangspunt gehanteerd. Hierbij wordt op onderstaande werkwijze invulling gegeven aan de maximale ontwikkelingsruimte die het nieuwe bestemmingsplan mogelijk maakt (De ruimtelijke mogelijkheden vormen hiervoor het kader). Op elk perceel wordt een mestvergistingsinstallatie geprojecteerd.

Verwevingsgebied en groenblauwe mantel:

- Alle bedrijven groeien naar 1,5 ha
- Bedrijven waar in hoofdzaak intensieve dieren worden gehouden schakelen om naar 1,5 ha vleesvarkens.
- Glastuinbouwers en overige niet grondgebonden bedrijven schakelen om naar 1,5 ha melkrundvee.
- Grondgebonden bedrijven, schakelen om naar 1,5 ha melkrundvee.

Extensiveringsgebied:

- glastuinbouwers groeien naar 1,5 ha melkrundvee
- grondgebonden bedrijven groeien naar 1,5 ha melkrundvee
- overige niet grond gebonden bedrijven groeien naar 1,5 ha melkrundvee

Indien huidige emissie hoger dan de gemaximaliseerde emissie wordt de huidige emissie ingevoerd.

Dieren per oppervlakte eenheid

Melkkoeien

Conform het rapport van commissie van Doorn kunnen op 1,5 ha 250 melkkoeien worden gehouden. Op basis van de Verordening Ruimte en Grondgebonden Melkrundveehouderij, Igo adviescommissie landbouw en milieu (2 mei 2011) kunnen op 1,5 ha 200 melkkoeien en 140 stuks vrouwelijk jongvee tot 2 jaar worden gehouden. Gezien het gegeven dat mestvergisting binnen het bestaande bouwvlak moet plaatsvinden is het realistische om uit te gaan van 200 melkkoeien en 140 stuks vrouwelijk jongvee.

Vleesvarkens

Conform het rapport van commissie van Doorn kunnen op 1,5 ha 7.500 vleesvarkens worden gehouden overeenkomende met een emissie van 10.500 kg NH3.

Bijlage 3. Achtergrondwaarden stikstofdepositie in 2011, 2020 en 2030

Bijlage 3a: Achtergronddepositie 2011;

Bijlage 3b: Achtergronddepositie 2020;

Bijlage 3c: Achtergronddepositie 2030.

Bijlage 4. Berekende waarden stikstofdepositie als gevolg van het bestemmingsplan

Bijlage 4a: depositie feitelijke situatie Natura 2000-gebieden;

Bijlage 4b: depositie maximaal scenario Natura 2000-gebieden;

Bijlage 4c: Verschilkaart feitelijke situatie met maximaal scenario Natura 2000-gebieden (planbijdrage).

Bijlage 5. Berekende waarden stikstofdepositie als gevolg van het bestemmingsplan in cumulatie met het bestemmingsplan buitengebied Wouw

Bijlage 5a: Verschilkaart feitelijke situatie met maximaal scenario Natura 2000-gebieden voor cumulatief effect Bestemmingsplannen Buitengebied Roosendaal-Nispen en Wouw.

Passende beoordeling Bestemmingsplan Buitengebied Roosendaal - Nispen
Bijlagen

Projectnr. 256431
november 2012, revisie 0.0

